

ISSN 1428-3107

RES ACADEMICAЕ

BIULETYN INFORMACYJNY
WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ
W CZĘSTOCHOWIE
2 / 2002

U HISTORYKÓW KOLEJNY DOKTORAT

OD REDAKCJI

Wiosna tego roku upłynie w polskich uczelniach w gorącym klimacie, niezależnie od aury, jaką zapowiedzą synoptycy. U schyłku kadencji obecnych Władz trzeba wybrać następców. Tak więc w dzisiejszym numerze dominować będzie tematyka sprawozdawczo-wyborcza. O kolejnych etapach wyborczych będziemy Czytelników informować na bieżąco, jednakże nie jesteśmy w stanie – ze względu na cykl wydawniczy – przekazywać relacji równie gorących jak świeże bułeczki. Jesteśmy spokojni, że w tym temacie przepływ informacji – drogą służbową czy korytarzową – będzie niezawodny.

Redaktor Naczelny

*Temu gronostaje
za kim grono staje*

M. Skowroński

SPIS TREŚCI

Z PRAC SENATU	2
ODNOTOWANIA SPRAWOZDAWCZO-WYBORCZE	4
<i>Sprawozdania z działalności</i>	4
<i>Skok o dwie trzecie</i>	6
<i>Wybory tuż, tuż...</i>	10
<i>Oni już wybrali nowe władze</i>	12
Z KRONIKI REKTORSKIEJ	14
POŻEGNANIA	16
KONSPEKT SZCZEGÓLNEJ WAGI	18
NASZ DRUGI DOKTOR	22
KONFERENCJE	23
ALPEJSKA PRZYGODA	24
NAGRODY	25
PAKIET OFERT	28
<i>Od stałego korespondenta</i>	28
<i>Socrates/Erasmus – bliżej Europy</i>	29
<i>Bez tłumaczenia</i>	31
FORTE O NASZYCH MUZYKACH	32
MY NA TARGACH – TARGI U NAS	33
SPOTKANIA PRZY PĄCZKACH	35
INDEKS DLA SKRZATA	36
POWRÓT CZAROWNIC	37
NOWOŚCI WYDAWNICZE	38
„NASI” W TV	39
CZYŻBY BIEDA PRZYCISNĘŁA?	40
DOKUMENTY	41

Z PRAC SENATU

Pierwsze w bieżącym roku posiedzenie Senatu WSP odbyło się 30 stycznia. Obrady rozpoczęło omówienie przez JM Rektora, prof. dr. hab. R. Szweda wniosku w sprawie wyrażenia przez Senat WSP opinii dot. nadania Hendrikowi Fothowi tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Opolskiego. Z prośbą o sporządzenie krótkiej recenzji działalności organizacyjnej, dydaktycznej i charytatywnej mec. Hendrika Fotha i zaopiniowanie kandydatury przez Wysoki Senat zwrócił się Rektor Uniwersytetu Opolskiego, prof. dr. hab. Sławomir Nicieja. Po zapoznaniu się z opinią sporządzoną przez prof. R. Szweda, Senat podjął jednogłówną uchwałę, w której poparł wniosek Rady Wydziału Historyczno-Pedagogicznego UO w Opolu o nadanie tytułu doktora h.c. mec. H. Fothowi.

Kolejny punkt porządku obrad, czyli omówienie i zatwierdzenie „Europejskiej Strategii Uniwersyteckiej WSP na lata 2002–2005”, przedstawił zebrany Prorektor ds. Nauki, prof. dr. hab. J. Berdowski. Przedłożony senatorom dokument zawiera założenia przyszłych działań Uczelni w ramach międzynarodowego programu *Socrates-Erasmus*, w którym WSP uczestniczy jako pełnoprawny partner od roku 2000 (wniosek w sprawie kontraktu uczelnianego został złożony w 1999 r.). Z ogólnymi zasadami funkcjonowania programów edukacyjnych Unii Europejskiej, w tym komponentu *Erasmus* dla szkolnictwa wyższego, a także dotychczasowymi przedsięwzięciami w tym zakresie zaznajomiła zebranych zaproszona na posiedzenie mgr J. Kulska, Koordynator ds. Współpracy z Zagranicą. Prorektor J. Berdowski wskazał m.in. na konieczność wprowadzenia zmian w programach nauczania po kątem polityki europejskiej (np. wprowadzenie wykładów w językach obcych) oraz modernizacji i rozbudowy bazy dydaktyczno-lokalowej odpowiadającej standardom i wymaganiom zachodnioeuropejskim (laboratoria językowe, pracownie komputerowe, domy akademickie). Po dyskusji, podsumowanej przez JM Rektora stwierdzeniem, iż istnieje konieczność rozszerzenia i zintensyfikowania działań w dziedzinie współpracy międzynarodowej oraz lepszego wykorzystania środków oferowanych przez Unię Europejską, Senat podjął uchwałę o przyjęciu „Europejskiej Strategii Uniwersyteckiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie na lata 2002–2005”.

Następnie Senat zajął się rozpatrzeniem wniosków w sprawie mianowań na stanowisko profesora nadzwyczajnego WSP w Częstochowie. Wnioski zreferował Przewodniczący Senackiej Komisji ds. koordynacji badań naukowych i współpracy z zagranicą, prof. dr. hab. J. Świątek. I tak, po zapoznaniu się z dokumentacją zawierającą opinie poszczególnych Rad Wydziałów oraz Senackiej Komisji, Senat w tajnym głosowaniu podjął uchwałę o zatrudnieniu na stanowisku profesora nadzwyczajnego WSP na okres pięciu lat następujących osób:

- ad. hab. Andrzeja Desperaka – w Instytucie Plastyki (od 1 lutego 2002 r.);
- ad. hab. Gabrieli Szendzielorz-Jungiewicz – w Instytucie Muzyki (od 1 lutego 2002 r.);
- dr. hab. Zbigniewa Kudzina – w Instytucie Chemii i Ochrony Środowiska (od 1 października 2002 r.);
- doc. dr. hab. Piotra Bałczewskiego – w Instytucie Chemii i Ochrony Środowiska (od 1 lutego 2002 r.);
- dr. hab. Elżbiety Hurnik – w Instytucie Filologii Polskiej (od 1 lutego 2002 r.);
- dr. hab. Zdzisława Stępnia – w Instytucie Fizyki (od 1 lutego 2002 r.).

W dalszej części obrad Prorektor ds. Nauczania i Wychowania, dr G. Pietruszewska-Kobiela zreferowała następujące wnioski:

- 1) w sprawie dokonania zmiany w planach studiów podyplomowych „Edukacja internetowa” (zgłoszony przez Radę Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego) – wprowadzenie przedmiotu: Metodyka nauczania informatyki (w miejsce przedmiotu: Sieci komputerowe), co umożliwi słuchaczom uzyskanie dodatkowych kwalifikacji, zgodnie z wymaganiami MENiS;
- 2) w sprawie dokonania zmiany nazwy specjalności na kierunku: Fizyka – z „Fizyka medycyny” na „Fizyka medyczna”, począwszy od roku akademickiego 2002/2003 (zgłoszony przez Radę Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego) – zmiana podyktowana koniecznością ujednolicenia nazewnictwa z innymi uczelniami w naszym kraju;
- 3) w sprawie uruchomienia podyplomowych studiów „Informatyka w edukacji zintegrowanej” (zgłoszony przez Radę Wydziału Pedagogicznego) – uruchomienie od semestru letniego roku akademickiego 2001/2002;

4) w sprawie zmiany wymiaru praktyk pedagogicznych na studiach zaocznych, kierunek: Filologia, specjalność: język angielski, specjalizacja: język biznesu – praktyka po II roku studiów ze 100 na 150 godz. (zgłoszony przez Radę Wydziału Filologiczno-Historycznego) – pozwoli na uznanie kwalifikacji pedagogicznych absolwentów poszukujących pracy w szkolnictwie.

Obecni na posiedzeniu członkowie Senatu przyjęli ww. propozycje zmian, podejmując stosowne uchwały.

Z kolei JM Rektor, prof. dr hab. R. Szwed przedstawił wniosek Rady Wydziału Pedagogicznego w sprawie utworzenia Wydziałowej Pracowni Multimedialnej na Wydziale Pedagogicznym. Pracownia mieścić się będzie w salach 123 i 124 w budynku przy ul. Waszyngtona 4/8. Wyposażenie (sprzęt komputerowy i sprzęt do prezentacji audiowizualnych) zakupione będzie ze środków Wydziału Pedagogicznego, zaś obsługą techniczną zajmie się pracownik techniczny zatrudniony na Wydziale. Utworzenie pracowni stworzy odpowiednie warunki do realizacji przedmiotu: „Media w edukacji”, zgodnie z wymaganiami minimum programowego przyjętego przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego. Będzie także szansą ubiegania się o akredytację przez Wydział Pedagogiczny, jak i dodatkowym atutem przy pozyskiwaniu studentów. Wobec spełnienia wszelkich wymogów formalno-prawnych Senat podjął uchwałę o utworzeniu pracowni.

Jako następny głos w debacie zabrał Dyrektor Administracyjny, mgr Aleksander Gogulski. Przedstawił senatorom wytyczne dot. wydatkowania środków finansowych przez Uczelnię. Stosownie do ustawy o finansach publicznych, poszczególne jednostki organizacyjne bez pisemnych decyzji mogą wydatkować środki do wysokości określonej w ubiegłym roku – do czasu uchwalenia przez Senat WSP planu rzeczowo-finansowego na rok 2002. Poinformował również o opracowaniu regulaminu organizacyjnego administracji, regulującego zakresy czynności poszczególnych jednostek organizacyjnych Uczelni i odpowiedzialności za realizację tych czynności. W związku z koniecznością przedkładania powyższego dokumentu różnym organom kontrolnym, a także z uwagi na różnorodne zmiany w strukturze organizacyjnej na przestrzeni ostatnich lat, regulamin organizacyjny administracji wymaga aktualizacji. Wersja uwzględniająca poczynione zmiany zostanie w najbliższym czasie przekazana członkom Senatu, celem przekazania wszelkich uwag i wniosków.

W części poświęconej sprawom różnym wystąpili jeszcze oboje Prorektorzy. Prorektor J. Berdowski zapoznał senatorów z informacją dot. rozdziału środków z KBN (z rezerwy ubiegłorocznej) na badania statutowe i badania własne. Po odwołaniu do ministra A. Wiszniewskiego Uczelni przyznano ostatecznie kwotę 245 tys. zł na badania własne, rozdysponowaną przez Prorektora J. Berdowskiego. Dr G. Pietruszewska-Kobiela zapoznała natomiast zebranych z informacją nt. zakończonej niedawno kontroli NIK, obejmującej głównie kwestie odpłatności za studia zaoczne, jakości organizacji i warunków realizacji studiów odpłatnych, a także przychodów z tyt. opłat za studia zaoczne, jakie wnoszą studenci. JM Rektor poinformował, iż szczegóły wniosków pokontrolnych zostaną wnikliwie omówione na spotkaniu z Dziekanami Wydziałów.

Na zakończenie JM Rektor, prof. dr hab. R. Szwed przekazał senatorom krótką relację z narady minister K. Łybackiej z rektorami szkół wyższych w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu, która odbyła się 19.12.2001 r. W trakcie tego spotkania poruszono m.in. kwestie: prac legislacyjnych nad nową ustawą o szkolnictwie wyższym, rozwiązań ustawowych dot. sprawy tzw. zamówień publicznych, zamiaru wydania przez MENiS dokumentu o innym sposobie kształcenia nauczycieli (w tej sprawie planuje się naradę rektorów uczelni pedagogicznych w marcu br.). Minister K. Łybacka wskazywała również na konieczność nawiązywania kontaktów z władzami wojewódzkimi w sprawie realizacji potrzeb inwestycyjnych; podkreślała także konieczność zwiększenia środków na działalność statutową i badania własne. Na naradzie stwierdzono, iż nie ma pewności, co do drugiego etapu realizacji podwyżek płac dla nauczycieli akademickich (być może w grudniu znajdą się pieniądze na zaspokojenie tych wydatków z mocą od września br.).

Będą za to, jak zapewnił JM Rektor, wypłaty 13. pensji dla pracowników WSP w Częstochowie, w pierwszych dniach marca.

ODNOTOWANIA SPRAWOZDAWCZO-WYBORCZE

SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI

Pierwszy kwartał każdego roku jest niezwykle pracowity dla wielu komórek, głównie administracyjnych, Uczelni. Bilans, raporty, zestawienia dla GUS-u... Niewątpliwie jednak dokumentem sprawozdawczym najwyższej rangi jest sprawozdanie z działalności Uczelni, które – po przyjęciu przez Senat – zostaje przedłożone Ministrowi Resortu. Raport Rektora (na który złożyły się sprawozdania poszczególnych jednostek i wysiłek młodego stażem w Uczelni, ale dobrze zapowiadającego się duetu: mgra Mirosława Skowrońskiego – specjalisty ds. promocji i marketingu oraz mgra Artura Bolesławskiego – specjalisty ds. organizacji), Dostojny Senat przyjął na posiedzeniu w dniu 27 lutego jednogłośnie. Głosy w sprawie sprawozdania, które padły na posiedzeniu Senatu, przedstawimy w następnym numerze. Dziś, nie mając możliwości – ze względu na obszerność materiału (64 strony!) – zapoznać Czytelników z pełnym tekstem, sygnalizujemy spis treści.

	strona
1. Podstawowe informacje o Uczelni	4
2. Działalność dydaktyczna	5
2.1. Kierunki studiów	5
2.2. Liczba studentów według systemów kształcenia	7
2.3. Absolwenci roku akademickiego 2000/2001	7
2.4. Wyniki rekrutacji	8
2.5. Ilość godzin dydaktycznych	8
3. Informacje dotyczące spraw studenckich	9
3.1. Działalność socjalno-bytowa	9
3.2. Praktyki programowe studentów	9
3.3. Samorząd Studencki	12
3.4. Sport	13
4. Kadra	15
4.1. Stan i struktura zatrudnienia	15
4.2. Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej w roku 2001	20
5. Działalność naukowo-badawcza	21
5.1. Dotacje na działalność statutową	21
5.2. Dotacje na badania własne	22
5.3. Dotacje na działalność wspomagającą badania	23
5.4. Dotacje celowe na inwestycje aparaturowe	23
5.5. Dotacja podmiotowa (program Unii Europejskiej)	23
5.6. Dotacje na realizację projektów indywidualnych	24
6. Współpraca naukowa z zagranicą	25
6.1. Realizacja porozumień międzynarodowych	25
6.2. Zatrudnienie obcokrajowców	26
6.3. Wymiana osobowa	27
6.4. Konferencje międzynarodowe	27
7. Działalność wydawnicza	28
8. Konferencje i seminaria naukowe, wystawy, koncerty organizowane przez WSP	29
8.1. Konferencje i seminaria krajowe	29
8.2. Osiągnięcia pracowników Instytutu Plastyki	29
8.3. Działalność pedagogów Instytutu Muzyki	30
9. Działalność Biblioteki Głównej	31
10. Finanse Uczelni	39
11. Organizacja i zarządzanie	42
11.1. Działalność Senatu WSP	42
11.2. Akty prawa wewnętrznego	44
11.3. Struktura organizacyjna	44

12. Baza lokalowa	45
12.1. Inwestycje	45
12.2. Remonty	46
13. Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku	48
14. Ważniejsze osiągnięcia Uczelni	49
15. Promocja Uczelni	50
ANEKSY	51
I. Uchwały Senatu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie w roku 2001	52
II. Zarządzenia wewnętrzne Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie w roku 2001	57
III. Schemat organizacyjny WSP w Częstochowie	62
IV. Zestawienie prac Wydawnictwa WSP opublikowanych w 2001 roku	63

Zainteresowani dokumentem, lub jego fragmentami, mogą mieć wgląd do niego u reprezentantów swoich grup w gronie Senatorów lub w Rektoracie.

* * *

Uczelniana Rada Samorządu Studenckiego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie przekazała Redakcji Sprawozdanie z działalności Samorządu Studenckiego za rok 2001. Nie możemy odmówić naszej Młodzieży miejsca na naszych łamach.

Samorząd Studencki będąc jedną z części składowych wspólnoty akademickiej uczestniczy w rozstrzyganiu spraw Uczelni zgodnie ze swoimi kompetencjami. Wybieralne organa Samorządu są reprezentacją ogółu studentów – jest to Uczelniana Rada Samorządu Studenckiego.

Działalność Samorządu Studenckiego reguluje ustawa o Szkolnictwie Wyższym art. 156. Obowiązki, strukturę i zakres działań samorządu określa Regulamin Samorządu Studenckiego WSP w Częstochowie. [...]

Samorząd Studencki w roku 2001 podejmował działania na rzecz Uczelni i studentów poprzez:

- Uczestniczenie w pracach organów kolegialnych Uczelni i pracach komisji senackich.
- Aktywną działalność w ogólnokrajowym przedstawicielstwie samorządów studenckich Parlamencie Studentów RP.
Udział w konferencjach, szkoleniach i zjazdach.
Delegaci studenci z naszej Uczelni rozszerzyli kontakty między uczelniami.
Na Krajowym Zjeździe Parlamentu RP Przewodnicząca Samorządu została wybrana do Rady Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej.
- Organizację I Targów Pracy i Edukacji (19–20 maja) w celu promocji studentów i absolwentów Uczelni na regionalnym rynku pracy. Podczas targów odbył się szereg szkoleń z zakresu aktywnych form poszukiwania pracy.
- Organizację cyklicznej akcji „Kwatera dla studenta”(sierpień– listopad)
Samorząd Studencki wyszedł naprzeciw potrzebom studentów, którzy ze względu na skromną bazę lokalową Uczelni poszukują mieszkań i stancji.
- Komisje ds. Socjalnych funkcjonujące na każdym wydziale ustalały zasady przydzielania stypendiów naukowych, socjalnych, oraz jednorazowych zapomóg losowych, a także zajmowały się podziałem miejsc w Domu Studenckim.
- Organizacja imprez kulturalnych dla studentów:
  1. XXXVII Wiosna Studentów 2001 (17–21 maja)
Organizacja tradycyjnego Korowodu Żakowskiego, Balu Sportowca, Maratonu Filmowego w Filharmonii, Kabaretu, na którym wystąpiły gwiazdy polskiej sceny kabaretowej, organizacja koncertu zespołu rockowego, turnieju paintballowego, pikniku sportowego.
Propagowanie kultury studenckiej w Częstochowie.
  2. Kulturalna Jesień Studentów 2001 (25–30 listopad)
Organizacja Balu Andrzejkowego oraz Maratonu Filmowego w Filharmonii, koncertu zespołu rockowego, współpraca przy organizacji akademickich Mistrzostw Polski w Taekwon-do.

- Prowadzenie akcji ubezpieczeniowej zbiorowego ubezpieczenia dla studentów Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie.
- We wszystkich działaniach Samorząd Studencki jest wspierany finansowo oraz organizacyjnie przez Stowarzyszenie dla Samorządu Studenckiego WSP w Częstochowie, którego Prezesem i założycielem jest Jacek Kalina.

Samorząd Studencki zrzesza wszystkich studentów WSP w Częstochowie, jest największą i najprężniej działającą organizacją studencką naszej Uczelni, promuje kulturę studencką w środowisku lokalnym, uaktywnia inicjatywy studenckie, pomaga w trudnych sytuacjach, broni praw studentów oraz reprezentuje studentów Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie na forum ogólnokrajowym.

Władze Uczelni aktywnie wspierają naszą działalność, dzięki czemu Samorząd Studencki ma możliwość ciągłego rozwoju oraz czynnego uczestniczenia w życiu Uczelni i współtworzenia środowiska akademickiego regionu częstochowskiego.

Agnieszka Kozłowska

SKOK O DWIE TRZECIE

Podczas posiedzenia Senatu WSP w dniu 27 lutego 2002 r. JM Rektor prof. dr hab. Ryszard Szwed przedstawił „Sprawozdanie z działalności Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie w roku 2001”, dokonując także zestawienia niektórych danych z sytuacją Uczelni w roku 1999, tzn. z początkiem obecnej kadencji władz Uczelni. W nawiązaniu do tego wystąpienia pragnę rozwinąć jeden wątek, a mianowicie przedstawić rozwój kadry naukowo-dydaktycznej naszej Uczelni w szerszym horyzoncie czasowym obejmującym okres od 1.10.1996 r. do 31.12.2001 r., a więc okres ponad pięciu lat działalności

*Prof. dr hab. Janusz Berdowski
Prorektor ds. Nauki*

obecnych władz Uczelni. Motywacją do dokonania takiego porównania była chęć dokonania bilansu początkowego w związku ze zbliżającym się końcem kadencji w porównaniu do stanu „wejściowego” kadry naukowo-dydaktycznej, jaki zastaliśmy w 1996 roku. Stan ten przedstawiłem w Biuletynie Informacyjnym „Res Academicae” nr 3, 1997 r. w artykule pt.: „Gorzka prawda”. Czytelnikom, którzy pragnęliby przypomnieć sobie ów stan, polecam treść tamtego artykułu – dla przeniesienia się w rzeczywistość Uczelni roku 1996.

Myślę, że nikogo już nie trzeba przekonywać, iż posiadanie przez Uczelnię odpowiednio licznej i wysoko kwalifikowanej kadry naukowo-dydaktycznej jest sprawą niezwyklej wagi. Od tej kadry zależy miejsce Uczel-

ni w różnego rodzaju zestawieniach, algorytmach czy rankingach, na których opiera się MEN, KBN oraz CK. Związane są z tym m.in.: fundusz płac, dotacje na badania naukowe, kategoryzacja jednostek, ilość uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora czy doktora habilitowanego.

W tabeli poniżej przedstawiono porównanie liczby profesorów tytularnych, doktorów habilitowanych oraz doktorów zatrudnionych na podstawie mianowania w dniu 1.10.1996 r. oraz 31.12.2001 r. Zestawiono także ilość tzw. etatów przeliczeniowych wyliczonych według algorytmu MEN, który jest podstawą obliczania dotacji na działalność Uczelni.

Tabela 1. Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej WSP w latach 1996-2001

Data	Liczba profesorów tytularnych	Liczba doktorów habilitowanych	Liczba doktorów	Liczba etatów przeliczeniowych
1.10.1996	6	44	138	216
31.12.2001	24	51	231	355,5
wzrost	18	7	93	139,5
wzrost względny w %	300	16	67	65

Analiza zawartych danych pozwala wyciągnąć szereg istotnych wniosków. I tak w okresie nieco ponad pięciu lat liczba profesorów wzrosła czterokrotnie, a liczba doktorów oraz etatów przeliczeniowych o 2/3. Są to wyniki rewelacyjnie dobre! Pragnę przypomnieć, że w latach 1999–2000 nasza Uczelnia zajmowała czołowe miejsca wśród wszystkich uczelni państwowych w Polsce pod względem przyrostu uzyskanych stopni naukowych doktora.

Gdyby założyć stabilny liniowy wzrost parametrów Uczelni, w tym także kadry naukowo-dydaktycznej, zakładając że startowaliśmy 31 lat temu od zera (co jest tylko przybliżeniem, gdyż WSP powstała na bazie SN) wówczas w okresie 5 lat wzrost powinien wynieść 16%. Tyle właśnie wynosi wzrost liczby doktorów habilitowanych.

Tabela powyższa nie odzwierciedla jednak dynamiki zmian, którą nakreślę poniżej na przykładzie grup profesorów tytularnych i doktorów habilitowanych.

12 doktorów habilitowanych naszej Uczelni uzyskało w omawianym okresie tytuł profesora.

Zestawienie pracowników Uczelni, którzy uzyskali tytuł profesora w latach 1996–2001

1. prof. dr hab. Jan Walczak	1997 r.
2. prof. dr hab. Jurij Povstenko	1998 r.
3. prof. dr hab. Józef Świątek	1998 r.
4. prof. dr hab. Tadeusz Dubicki	1999 r.
5. prof. dr hab. Eugeniusz Gurgul	1999 r.
6. prof. dr hab. Włodzimierz Pawliuk	1999 r.
7. prof. dr hab. Oleg Szpotiuk	1999 r.
8. prof. Ewa Zawadzka	1999 r.
9. prof. dr hab. Rościsław Pazuchin	2000 r.
10. prof. dr hab. Andrzej Zakrzewski	2000 r.
11. prof. Grzegorz Banaszkiewicz	2001 r.
12. prof. dr hab. Ryszard Szwed	2001 r.

W tym samym czasie z grupy tej odeszło z różnych przyczyn, a głównie na emeryturę, 6 osób. Tak więc faktycznie w tej grupie przybyło 24 profesorów, a zatem 400% stanu początkowego z roku 1996.

20 osób z naszej Uczelni uzyskało w okresie 5 lat stopień doktora habilitowanego (zestawienie poniżej). Równocześnie z tej grupy odeszło 21 doktorów habilitowanych (w tym wspomniane wyżej 12 osób otrzymało tytuł). A więc do tej grupy faktycznie doszło 28 doktorów habilitowanych, nie licząc 4 osób, którym zatwierdzono habilitację w 2002 roku lub które oczekują na jej zatwierdzenie, zatem wzrost wyniósł 64%, czyli 2/3.

Zestawienie pracowników Uczelni, którzy uzyskali stopień doktora habilitowanego w okresie 1996–2001

1. ad. hab. Aleksander Żakowicz
Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna w Łodzi
Rada Wydziału Operatorskiego i Realizacji Telewizyjnej PWSFTViT
im. L. Schillera z dn. 26.02.1997 r.
Decyzja RWSz.Art. z dn. 23.06.1997 r.
Temat: „Fotografia artystyczna we Lwowie 1890–1914”.
2. dr hab. Zbigniew Przybyła
Uniwersytet Jagielloński
Rada Wydziału Filologicznego UJ z dnia 6.07.1997 r.
Decyzja CK z dn. 24.11.1997 r.
3. ad. hab. Adam Fołtarz
Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu
Rada Wydziału Architektury Wnętrz i Wzornictwa Przemysłowego ASP z dn. 24.04.1997 r.
Decyzja RWSz.Art. z dn. 14.11.1997 r.

4. dr hab. Irena Jokiel
Uniwersytet Wrocławski
Rada Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego z dn.12.11.1996 r.
Decyzja CK z dn. 28.04.1997 r.
5. dr hab. Jolanta Wilsz
Wyższa Komisja Kwalifikacyjna Ukrainy
Dyplom z dn. 2.04.1997 r.
Zaświadczenie MEN z dn. 8.08.1997 r.
Temat: „Znaczenie niekształtalnych cech osobowości człowieka w procesie kształcenia zawodowego”.
6. dr hab. Jacek Kozioł
Uniwersytet Lwowski
Wyższa Komisja Kwalifikacyjna Ukrainy
Dyplom z dn. 26.03.1998 r.
Zaświadczenie MEN z dn.23.04.1998 r.
Temat: „Kompleksy pirydynowych analogów polinitrobenzenów”.
7. dr hab. Władysław Pabiasz
Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie
Senat Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej z dn. 19.06.1997 r.
Decyzja CK z dn. 25.05.1998 r.
Temat: „Małżeństwo i etyka seksualna w teologicznej refleksji M. Lutra”.
8. dr hab. Robert Zawadzki
Uniwersytet Łódzki
Rada Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego z dn.25.09.1998 r.
Decyzja CK 21.12.1998 r.
Temat: „Wojny Perskie: Studium nad poezją i epoką”.
9. dr hab. Jadwiga Hanisz
Państwowy Centralny Komitet Atestacyjny Republiki Białorusi
Dyplom z dn. 26.05.1999 r.
Decyzja MEN z dn. 15.06.1999 r.
Temat: „Teoretyczno-metodyczne podstawy rozwijania twórczych umiejętności uczniów klas początkowych w procesie nauczania matematyki”.
10. ad. hab. Marian Jarzemski
Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu
Rada Wydziału Malarstwa i Rzeźby ASP z dn. 7.01.1999 r.
Dyplom z dn. 1.07.1999 r.
Temat: „Natura a przestrzeń osobista, środki wypowiedzi malarskiej w technice emalii na blasze”.
11. dr hab. Piotr Stawiński
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
Rada Wydziału Filozoficznego UJ z dn. 25.03.1999 r.
Decyzja CK z dn. 25.10.1999 r.
Temat: „Demonizm i czasy w życiu społecznym purytanów amerykańskich okresu kolonialnego”.
12. ad. hab. Gabriela Szendzielorz-Jungiewicz
Akademia Muzyczna w Katowicach
Rada Wydziału Instrumentalnego A M z dn.14.01.1999 r.
Dyplom z dn. 24.06.1999 r.
Temat: „Recital II st.”.

13. dr hab. Adam Rosół
Najwyższa Komisja Atestacyjna przy Ministerstwie Edukacji Federacji Rosyjskiej
Dyplom z dn. 19.11.1999 r.
Zaświadczenie MEN z dn. 6.03.2000 r.
Temat: „Naukowe podstawy socjalizacji w systemie edukacji w Polsce”.
14. ad. hab. Andrzej Desperak
Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie, filia w Katowicach
Rada Wydziału Grafiki Katowickiej ASP z dn. 26.03.2001 r.
Decyzja RWSz.Art. z dn.29.05.2001 r.
Temat: „Duchowość konstrukcji”.
15. dr hab. Zdzisław Stępień
Uniwersytet Wrocławski
Rada Wydziału fizyki i Astronomii z dn. 25.09.2001 r.
Decyzja CK z dn.17.12.2001 r.
Temat: „Synteza wodorków metali przejściowych w niskotemperaturowym procesie parowania polowego”.
16. dr hab. Elżbieta Hurnik
Uniwersytet Śląski w Katowicach
Rada Wydziału Filologicznego UŚ z dn.10.04.2001 r.
Decyzja CK z dn.24.09.2001 r.
Temat: „W kręgu Wiedeńskiej Moderny. Z zagadnień polsko-austriackich powinactw literacko-kulturowych”.
17. dr hab. Romuald Derbis
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Rada Wydziału Nauk Społecznych UAM z dn. 22.10.2001 r.
Decyzja CK z dnia 28.01.2002 r.
Temat: „Doświadczenie codzienności”.
18. dr hab. Jadwiga Suchmiel
Akademia Pedagogiczna w Krakowie.
Rada Wydziału Humanistycznego z dn. 16.11.2001 r.
Po pozytywnej obronie kolokwium habilitacyjnego oczekuje na zatwierdzenie CK ds. tytułu naukowego i stopni naukowych.
Temat: „Działalność naukowa kobiet w Uniwersytecie we Lwowie do 1939 roku”.
19. dr hab. Sylwia Badora
Przykarpacki Uniwersytet im. Wasilija Stefanika w Iwanofrankowsku.
Po pozytywnej obronie kolokwium habilitacyjnego oczekuje na zatwierdzenie.
Temat: „Teoria i praktyka wychowania w środowiskach zastępczych w XIX i XX wieku”.
20. dr hab. Jarosław Jagieła
Rosyjska Państwowa Akademia Wychowania Fizycznego w Moskwie
Po pozytywnej obronie kolokwium habilitacyjnego oczekuje na zatwierdzenie.
Temat: „Zastosowanie analizy transakcyjnej w teorii pedagogicznej i w metodyce wychowania fizycznego”.

Sprawę przejść pracowników samodzielnych na emeryturę omówiłem na jednym z posiedzeń Senatu w 1997 roku, na którym przedstawiłem wyniki symulacji aż do 2005 roku.

Jak wynika z Tabeli 1 przekroczyliśmy, i to znacznie, granicę 60 samodzielnych pracowników nauki (posiadamy ich obecnie 75, podczas gdy w roku 1996 było ich 50-ciu). Również do osiągnięcia drugiej granicy 30 profesorów tytularnych też coraz bliżej. Przypomnieć należy w tym miejscu ironiczne uwagi prasy w latach 1994–95, gdy zastanawiano się czy na WSP pracuje jeden czy dwu profesorów tytularnych.

Należy także w tym miejscu podkreślić, że kadre pracowników mianowanych wspomaga liczne grono profesorów kontraktowych, w tym także ci, którzy niedawno przeszli na emeryturę prowadząc zarówno zajęcia dydaktyczne, jak i opiekę naukową nad młodymi pracownikami.

W kolejnej tabeli przedstawiono zestawienie liczby uprawnień do nadawania stopnia doktora oraz liczbę kierunków magisterskich i licencjackich na studiach dziennych według stanu na dzień 1.10.1996 r. oraz 31.12.2001.

Tabela 2. Przyrost uprawnień doktoryzowania oraz kierunków magisterskich i licencjackich WSP w latach 1996–2001

Data	Uprawnienia do nadawania stopnia dr	Liczba kierunków magisterskich	Liczba kierunków licencjackich
1.10.1996	0	7	3
31.12.2001	2	8	7

Pamiętamy jak wielkie znaczenie dla Uczelni miało uzyskanie w dniu 29 stycznia 2001 r. uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora na kierunku historia, a następnie, dnia 26 marca 2001 r., na kierunku fizyka. Wypromowano już pierwszych doktorów historii.

Sukcesem jest także obecnie rekordowa w historii Uczelni ilość stypendiów i urlopów naukowych.

Wyżej omówione sukcesy są wynikiem polityki etatowej i płacowej obecnych władz Uczelni oraz wyzwoleń tych Wydziałów, które wnoszą wkład do wspólnego budżetu. Satysfakcją dla władz jest znaczący awans naukowy pracowników, a dla nich samym dodatkowym uhonorowaniem wysiłków jest wysoka gratyfikacja finansowa, którą zapewniły obecne władze. Pomimo znacznej podwyżki płacowej w roku 1996 pensja profesora zwyczajnego stanowiła 73% maximum w taryfikatorze, doktora habilitowanego – 71%, a obecnie te wskaźniki wynoszą odpowiednio 100% i 85%. Można tylko życzyć sobie, aby w następnej kadencji powtórzono tak dobre wskaźniki rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej Uczelni.

prof. dr hab. Janusz Berdowski

WYBORY TUŻ, TUŻ...

Wyborami nowych władz w uczelniach żyją nie tylko środowiska akademickie. Temat jest niezłą pożywką dla mediów. *Życie Częstochowy* z 14 marca poświęciło wyborom w naszej Uczelni fragment pierwszej strony. Uczelniana Komisja Wyborcza na kadencję 2002–2005, decyzją Senatu z dnia 26 lutego, powołana została w następującym składzie:

I. Wydział Filologiczno-Historyczny

1. dr Maciej Woźniczka
2. dr Grzegorz Majkowski
3. dr Anna Szyndler

II. Wydział Pedagogiczny

1. dr Agnieszka Miklewska
2. dr Leon Rak
3. mgr Edyta Widawska

III. Wydział Matematyczno-Przyrodniczy

1. dr Grażyna Matusiak
2. dr Piotr Brągiel
3. mgr Mirosław Kurkowski

IV. Wydział Wychowania Artystycznego

1. dr Marta Popowska
2. ad. Marian Panek
3. mgr Witold Zaręba

V. Jednostki Międzywydziałowe

1. mgr Zofia Stempor – SPNJO
2. mgr Wiesław Pięta – SWFIS

VI. Pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi

1. mgr Stanisława Jaworska – Biblioteka Główna
2. mgr Artur Bolesławski – Administracja
3. mgr Edyta Sadowska – Prac. inż.-techn. i nauk.-tech.

VII. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego

1. stud. Bartosz Dziwiński
2. stud. Dariusz Rajczyk

Przewodniczącym Komisji został dr Maciej Woźniczka, Wiceprzewodniczącym – dr Piotr Brągiel, a Sekretarzem Komisji – mgr Artur Bolesławski.

Senat na marcowym posiedzeniu zatwierdził projekt Harmonogramu Wyborczego, który przedstawiamy poniżej.

Harmonogram Wyborczy na kadencję 2002–2005

- 27.III. – przyjęcie Regulaminu Wyborczego przez Senat; ogłoszenie wyborów do organów kolegiałnych, organów jednoosobowych i organów wyborczych (kolegiów elektorów) oraz innych jednostek organizacyjnych Uczelni.
- 9.IV.–11.IV. – wybór przedstawicieli do Senatu i Rad Wydziałów oraz do Uczelnianego Kolegium Elektorów i Wydziałowych Kolegiów Elektorów.
- 9.IV.–16.IV. do godz. 15⁰⁰ – okres zgłaszania kandydatur na funkcję Rektora.
- 17.IV. – spotkanie wyborcze wszystkich kandydatów na funkcję Rektora z wyborcami, prezentacja programów poszczególnych kandydatów, wybory elektorów do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.
- 24.IV. godz. 13⁰⁰ sala Senatu WSP – wybory Rektora.
- 24.IV.–7.V. – przyjmowanie propozycji kandydatur na funkcje Prorektorów przez Rektora-elekta z zachowaniem § 5. Wyrażenie zgody większości studentów w Uczelnianym Kolegium Elektorów na kandydaturę Prorektora ds. Nauczania i Wychowania.
- 8.V. – wybory Prorektorów.
- 7.V.–9.V. – wybory do Rad Instytutów, Rad Studium, Rady Bibliotecznej i do Komitetu Redakcyjnego.
- 8.V.–14.V. do godz. 15⁰⁰ – zgłaszanie kandydatur na funkcje Dziekanów.
- 15.V. – spotkania wyborcze z kandydatami na funkcje Dziekanów.
- 15.V. – wybór Przewodniczącego Rady Bibliotecznej.
- 22.V. – wybory Dziekanów.
- 22.V.–28.V. do godz. 15⁰⁰ – przyjmowanie propozycji kandydatur na funkcje Prodziekanów przez Dziekanów-elektów. Wyrażenie zgody większości studentów w odpowiednim Wydziałowym Kolegium Elektorów na kandydaturę Prodziekana ds. Studenckich.
- 29.V. – wybory Prodziekanów.
- 22.V.–28.V. do godz. 15⁰⁰ – przyjmowanie propozycji kandydatur na funkcje Dyrektorów Instytutów, Kierowników Zakładów bezpośrednio podległych Dziekanowi oraz Kierowników Jednostek Międzywydziałowych.

28.V.–29.V. – spotkania wyborcze z kandydatami na funkcje Dyrektorów Instytutów, Kierowników Zakładów bezpośrednio podległych Dziekanowi oraz Kierowników Jednostek Międzywydziałowych

28.V.–29.V. – Wybory Dyrektorów Instytutów, Zastępców Dyrektorów Instytutów, Kierowników Zakładów bezpośrednio podległych Dziekanowi oraz Kierowników Jednostek Międzywydziałowych i Zastępców Kierowników Jednostek Międzywydziałowych.

Szczegółowy harmonogram zebrań wyborczych począwszy od wyboru prodziekanów ustala właściwe Wydziałowe Komisje Wyborcze.

W dniach 9–11 kwietnia odbędzie się wybór Uczelnianego Kolegium Elektorów i Wydziałowych Kolegiów Elektorów. To oni, w imieniu społeczności akademickiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, będą decydować, kto nami rządzić będzie kolejne trzy lata. Dla nich przesłaniem niech będą słowa Jana Kochanowskiego (1530–1584):

*A najwięcej tego strzeż, abys na urzędy
Łakomych ludzi nigdy nie sadzał, bo kędy
Sprawiedliwość przedajna, tam przekleństwo wielkie...*

(Jan Kochanowski, *Zgoda*, w. 389–391, [w:] *Księga cytatów literatury polskiej od XIX do XX wieku ułożona przez Pawła Hertza i Władysława Kopałńskiego*, PIW, Warszawa 1975)

ONI JUŻ WYBRALI NOWE WŁADZE

20 marca w samo południe spotkali się studenci na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego. Do udziału w zebraniu upoważnieni byli starostowie wszystkich lat wszystkich kierunków oraz – zgodnie ze statutem – przedstawiciel studentów zaocznych. (Tego głosu jednakże zabrakło). Po przedstawieniu przez Agnieszkę Kozłowską sprawozdania z działalności Prezydium URSS otwarto listę kandydatów na funkcję przewodniczącego URSS nowej kadencji. Zgłoszono trzy nazwiska: Cezary Dobrowolski (III r. kierunku Pedagogika), Sylwia Polit (III r. kierunku Pedagogika), Piotr Urbaniak (IV r. kierunku Historia). Wszyscy kandydaci przedstawili program działania, jednakże w dalszej części kandydatura Cezarego Dobrowolskiego została, po głosowaniu w tej kwestii, odrzucona ze względu na jego czynną działalność polityczną, co sprzeczne jest z zapisem Statutu Samorządu Studenckiego o jego apolityczności. Znaczącą przewagę w głosowaniu uzyskał doświadczony już działacz URSS Piotr Urbaniak, i tym samym w tym dniu rozpoczął działalność jako Przewodniczący URSS. W działaniach wspierać go będą: Edyta Zatoń – wiceprzewodnicząca (IV r. kierunku Fizyka) i Agnieszka Gawicka – sekretarz (IV r. kierunku Wychowanie plastyczne). Wydziałowymi Przewodniczącymi zostali: Wydziału Pedagogicznego – Paweł Marek (III rok kierunku Pedagogika), Wydziału Filologiczno-Historycznego – III rok kierunku Administracja, Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego – II rok uzupeł. kierunku Ochrona Środowiska, Wydziału Wychowania Artystycznego Jakub Jakubowski – II rok kierunku Wychowanie plastyczne.

Na zakończenie Piotr Urbaniak ogłosił termin wyborów elektorskich na 10 kwietnia. Wtedy również planowane są wybory przedstawicieli studentów do Senatu nowej kadencji, do poszczególnych komisji i Sądu Koleżeńskiego.

W następnym numerze zapoznamy Czytelników z programem działania nowego przewodniczącego. Życzymy wytrwałości w jego realizacji i gratulujemy sukcesu wyborczego.

* * *

Także 20 marca zebranie sprawozdawczo-wyborcze mieli uczelniani związkowcy, skupieni w NSZZ „Solidarność”. Wprost ze źródła otrzymaliśmy pełny pakiet danych, dotyczących Władz na kadencje 2002–2006.

Skład Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”

1. mgr Violetta Zaleska – przewodnicząca
2. mgr Dorota Zarzeczna – zastępca

3. dr Leon Rak – zastępca
4. dr Jacek Filipecki
5. dr Anna Kwiatkowska
6. p. Anna Majewska
7. dr Małgorzata Makowska-Janusik
8. dr Andrzej Margasiński
9. mgr Ewa Stępień
10. p. Eleonora Żorańska

Skład Komisji Rewizyjnej

1. dr Mieczysław Jakubczyk – przewodniczący
2. p. Ewa Długołęcka
3. mgr Jan Bieleninik

Delegatem na Walne Zebranie Delegatów Regionu NSZZ „Solidarność” Częstochowa została mgr Dorota Zarzeczna.

Delegatem do Krajowej Sekcji Nauki została również mgr Dorota Zarzeczna.

Gratulujemy i życzymy owocnej działalności związkowej dla dobra powszechnego.

Oczekiwanie

liczę swoich przyjaciół
i pustka
i cisza
niedawno jeszcze liczę
i myślą ogarniam
i nawet palce dłoni są mi niepotrzebne

pewnie tylko przysnęli
to nic
ja poczekam
i tak się kiedyś spotkamy.....

Nad ranem

szuflady biurka puste
nie znajduję słowa
ni żadnej metafory

dzisiaj wierszy nie będzie
wierszom potrzeba ciszy
niekiedy wręcz rozpaczy

a ja nic tylko krzyczę
a ja nic tylko kocham

Zbigniew Jakubowski

Z KRONIKI REKTORSKIEJ

11 marca 2002 roku Rektor prof. dr hab. Ryszard Szwed był gościem – jako recenzent doktoratu honorowego Hendrika Fotha – na kolejnej już uroczystości nadania godności doctora honoris causa Uniwersytetu Opolskiego. Tym razem było dwóch „bohaterów” uroczystości. Oprócz wymienionego mecenasa z Niemiec wyróżniony godnością doktora h.c. został Zbigniew Religa. Ich dokonania poznamy z listów wystosowanych do Nich przez JM Rektora.

REKTOR WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ

UL. WASZYNGTONA 4/8 • 42-201 CZĘSTOCHOWA
TEL. 324 46 78 ; 365 14 97
FAX 365 14 97
SKR.POCZT. 90
e-mail: rektor@wsp.czyst.pl

Częstochowa – Opole 11 marca 2002 r.

*Szanowny Pan
Hendrik Foth
Doktor h.c.
Uniwersytetu Opolskiego
w Opolu*

Z okazji nadania Panu tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Opolskiego, mam zaszczyt złożyć najserdeczniejsze gratulacje i życzenia – zdrowia, wszelkiej pomyślności, a także wielu dalszych sukcesów w życiu zawodowym i osobistym. Czynię to z tym większą przyjemnością, albowiem jako recenzent doktoratu honorowego z dużym uznaniem odnoszę się do Pańskiego dorobku naukowego, osiągnięć zawodowych oraz szlachetnej działalności społecznej i charytatywnej – zarówno na rzecz nauki, jak i integracji narodów świata.

Z wielkim szacunkiem postrzegam Pańskie działania służące ratowaniu zabytków Uniwersytetu Opolskiego. Jestem przekonany, iż praca ta dobrze służy dziełu utrwalania współpracy i zbliżenia społeczeństw polskiego i niemieckiego. Wierzę, iż nadany Panu dziś honorowy tytuł stanowić będzie jeszcze jeden bodziec dla kontynuowania wielokierunkowej aktywności, nadając jej jeszcze głębszy sens i wymiar.

Z wyrazami szacunku,

REKTOR
Ryszard Szwed
prof. dr hab. Ryszard Szwed

REKTOR WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ

UL. WASZYNGTONA 4/8 • 42-201 CZĘSTOCHOWA
TEL. 324 46 78 ; 365 14 97
FAX 365 14 97
SKR.POCZT. 90
e-mail: rektor@wsp.czyst.pl

Częstochowa – Opole 11 marca 2002 r.

Szanowny Pan
prof. dr hab. n. med. Zbigniew Religa
Doktor h.c.
Uniwersytetu Opolskiego
w Opolu
Senator RP

Z wielką przyjemnością kieruję na ręce Pana Profesora najgorętsze gratulacje z okazji nadania Panu zaszczytnego tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Opolskiego. Jestem głęboko przekonany, iż to szczególne wyróżnienie środowiska akademickiego stanowi wyraz najwyższego uznania dla Pana roli i osiągnięć w świecie nauki jako wybitnego uczonego – lekarza, wielce zasłużonego specjalisty w dziedzinie kardiochirurgii, znakomitego nauczyciela i wychowawcy, a także niestrudzonego i oddanego działacza społecznego.

Pragnę życzyć Panu Profesorowi wielu dalszych sukcesów, niegasnącej wytrwałości w przyszłych działaniach, powodzenia w realizacji kolejnych projektów i badań naukowych oraz zadowolenia i wielu szczęśliwości w życiu osobistym. Niechaj to dostojne i godne miano będzie również symbolicznym dowodem wdzięczności serc tych wszystkich, którzy dzięki Pana dokonaniom zyskali nadzieję i radość życia.

Z wyrazami szacunku,

REKTOR
Ryszard Szwed
prof. dr hab. Ryszard Szwed

W niedzielę 10 marca, a więc w przeddzień uroczystości, w Kościele Seminaryjno-Akademickim p.w. św. Jadwigi Śląskiej, odprawiona została uroczysta msza św., koncelebrowana z okazji Święta Uniwersytetu w ósmą rocznicę jego powołania. Odprawił ją Wielki Kanclerz Wydziału Teologicznego ks. abp. prof. dr hab. Alfons Nosol, który w 1995 roku jako pierwszy uhonorowany był tytułem doctor honoris causa Uniwersytetu Opolskiego.

Ze zbiorów JM Rektora

POŻEGNANIA

UCZONA WSZECHSTRONNA

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

prof. dr hab. WANDY RACHALSKIEJ

znakomitej uczoney, wieloletniego i oddanego wykładowcy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, wybitnego specjalisty w dziedzinie poradnictwa zawodowego, zasłużonego i cenionego pedagoga, szanowanej Koleżanki, więźniarki Pawiaka, uhonorowanej dyplomem SPRAWIEDLIWY WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA.

Rodzinie Zmarłej

składamy wyrazy serdecznego współczucia
Rektor i Senat Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w Częstochowie

Profesor dr hab. Wanda Rachalska przeżyła ostatnią część swego życia pracując bądź współpracując z częstochowską WSP, gdzie wniosła wiele naukowego ożywienia, wypromowała doktorów i wielu magistrów w koronnej swej dyscyplinie czyli w doradztwie zawodowym. W tej sferze nie miała sobie równych, ceniono Jej prace z tego zakresu i działalność także poza Polską, głównie w Niemczech, z uczonymi z tego kraju współpracowała do ostatnich dni swego życia, ostatnio głównie z prof. J.B. Erteltem, niemieckim zresztą władała znakomicie, mówiła też dość płynnie po rosyjsku, francusku i angielsku.

Urodziła się 13 IX 1918 roku w Tyflisie, obecnie Tbilisi, jako Wanda Zenobia Wiebe, córka Stefanii z Mioduszewskich i Jana Wiebe. Przybywszy do Polski pracowała nieprzerwanie w oświacie i w nauce, zrazu – ukończywszy studia psychologiczno-pedagogiczne w roku 1947 na Uniwersytecie Łódzkim –

w Liceum dla Wychowawczyń Przedszkoli w Gdańsku-Wrzeszczu, kolejno w Instytucie Pedagogiki – obecnie Instytut Badań Pedagogicznych, w SGGW-AR, od 1 października 1983 w WSP w Częstochowie. Tu pełniła m.in. funkcję dziekana Wydziału Humanistyczno-Pedagogicznego, kierownika Zakładu Pedagogiki Pracy, który później przyjmował różne nazwy, generalnie była niezwykle aktywna naukowo, organizatorsko i dydaktycznie.

W Wydawnictwie Uczelni ukazało się wiele prac naukowych Jej Autorstwa bądź pod Jej redakcją, bądź też pod redakcją Jej i bliskiej Jej współpracownicy Władysławy Brzozowskiej. Czuli się zobowiązana do permanentnej opieki nad swymi wychowankami, toteż poza inną okazywaną im pomocą powodowała publikowanie ekstraktów z ich prac magisterskich.

Była osobowością i osobistością, pracując do ostatnich dni swego twórczego życia aktywnie (zmarła nagle 16 II 2002 w Warszawie). Odznaczono Ją wieloma medalami i orderami, była członkinią wielu prestiżowych towarzystw naukowych i społecznych m.in. Międzynarodowego Towarzystwa im. Janusza Korczaka, członkinią Rady Kształcenia Zawodowego, Towarzystwa Wiedzy Powszechnej i wielu innych.

W Częstochowie i w okolicach żyje wielu Jej wychowanków, zachowujących Ją we wdzięcznej pamięci jako rzetelnej, etycznej, pomocnej uczonej i pedagog, podejmującej istotne problemy doradztwa zawodowego na coraz trudniejszym rynku pracy.

Wszystkim żyjącym będzie Jej ogromnie brakowało!

Stanisław Podobiński

KRYSTYNA BRANDT (1947 – 2002)

W poczuciu głębokiej straty

żegnamy

prof. dr hab. KRYSTYNĘ BRANDT

Profesora nadzw. Katedry Chemii Organicznej
Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie,
pracownika Centrum Chemii Polimerów PAN w Zabrze,
cenionego pedagoga i szanowaną Koleżankę.

Rodzinie Zmarłej

składamy wyrazy serdecznego żalu i współczucia

Rektor i Senat
Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w Częstochowie

Tylko przez jeden semestr pracownicy i studenci Instytutu Chemii i Ochrony Środowiska mieli możliwość kontaktu z wybitnym chemikiem – Panią prof. dr hab. Krystyną Brandt. Odeszła nagle w drodze do pracy – pracy, która praktycznie całkowicie wypełniała dany Jej czas – 18 lutego 2002 r.

Do największych osiągnięć Pani prof. dr hab. Krystyny Brandt należy **opracowanie metod syntezy nowej klasy reaktywnych makrocykli z ugrupowaniami cyklofosfazenowymi**. Tematyka ta wchodzi w zakres chemii supramolekularnej, najbardziej aktualnego trendu w nauce światowej. Oryginalność Jej osiągnięć zasadza się na otrzymaniu szeregu nowych związków o interesujących strukturach i właściwo-

ściach imitujących pewne enzymy, co pozwala traktować je jako **inteligentne substraty**. Tymi badaniami niewątpliwie wniosła swój niewielki wkład do wyjaśniania „zagadki życia”.

Miara osiągnięć prof. dr hab. Krystyny Brandt jest opublikowanie przez Nią szczególnie 8 prac w najbardziej prestiżowych na świecie czasopismach chemicznych, takich jak: Journal of the American Chemical Society, Journal of Organic Chemistry i Inorganic Chemistry. Publikacja wyników w tak renomowanych czasopismach przyniosła Jej sławę światową. Otrzymuje propozycje współpracy od partnerów zagranicznych – z USA, Wielkiej Brytanii, Włoch, Holandii i Francji. Realizuje więc dwa wspólne projekty badawcze: z partnerem brytyjskim w latach 1994 – 1997 i z partnerami amerykańskimi w latach 1998–2000. Przygotowuje nowe projekty badawcze...

Jaka była prof. dr hab. Krystyna Brandt? Niezwykle pracowita i konsekwentna w swoich badaniach. W stosunku do koleżanek i kolegów bardzo bezpośrednia, mimo świadomości swych dużych osiągnięć. Wymagająca od innych choć części tego czego wymagała od siebie. Zawsze nieco stremowana czy podoła realizacji zadań, których się podejmowała. Szczególnie było to widoczne w Jej działalności dydaktycznej, w której na różne sposoby szukała optymalnych metod i technik, by dotrzeć do słuchaczy i zrealizować cel dydaktyczny.

Trudno jest zrozumieć, a w związku z tym i pogodzić się z myślą, że nadejdzie kolejny tydzień i już nie spotkamy się z Panią Profesor.

prof. dr hab. Jacek J. Koziol

KONSPEKT SZCZEGÓLNEJ WAGI

Znaczenie słowa *konspekt* jest na pewno znane każdemu w środowisku uczelni pedagogicznej. Studenci w czasie praktyk (jak zresztą w trakcie wielu pierwszych lat pracy) nie obejdą się bez konspektów lekcji, na finiszu studiów będą musieli przedstawić promotorowi konspekt pracy licencjackiej czy magisterskiej; asystenci będą musieli przedstawić promotorowi konspekt rozprawy doktorskiej; w piśmie naukowych publikuje się konspekty ważniejszych rozpraw z określonej dziedziny. Słowo *konspekt* pochodzi od łac. conspektus ‘spojrzenie’. Nawet najbardziej doświadczony mówca, gdy staje przed perspektywą oficjalnego wystąpienia programowego, przygotowuje do niego konspekt.

Dzięki stałym kontaktom internetowym Dyrektora Departamentu Informacji i Promocji KBN dra Tadeusza Zaleskiego z Redakcją mamy możliwość zaprezentować konspekt do wystąpienia programowego nowego Ministra Nauki, Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych, prof. dra hab. inż. Michała Kleibera. Warto mieć spojrzenie na zapowiedzianą politykę w sferze tak bardzo dotyczącej środowisko akademickie.

WYSTĄPIENIE PROGRAMOWE MINISTRA NAUKI

Posiedzenie KBN, 20 grudnia 2001 r.

K O N S P E K T

ZWIĘKSZENIE FINANSOWANIA BADAŃ NAUKOWYCH I PRAC ROZWOJOWYCH

- ze środków pozabudżetowych, krajowych (zwłaszcza ze strony przedsiębiorców) i zagranicznych (zwłaszcza przez udział w programach ramowych Unii Europejskiej),
- z budżetu państwa – przez spełnianie oczekiwań społecznych, pokazywanie i popularyzowanie wyników oraz ich użyteczności, gospodarczej i społecznej.

REFORMY INSTYTUCJONALNE W NAUCE – W CELU LEPSZEGO WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW

- nowa ocena i restrukturyzacja niektórych JBR, zwłaszcza przemysłowych,
- nadanie statusu PIB wybranym JBR,
- nowa ocena i restrukturyzacja niektórych placówek PAN.

FINANSOWANIE BADAŃ – PRIORYTETY, KONKURENCJA, SELEKCJA, KONCENTRACJA ŚRODKÓW

- określenie priorytetowych kierunków i tematów badawczych w trzech obszarach: „bio”, „info” i „techno”; priorytet dodatkowy – badania specyficzne, na rzecz szczególnie ważnych potrzeb kraju,
- zwiększenie nacisku na jakość badań, zwłaszcza na wyniki oceny ex post wykonanych projektów i wyników działalności statutowej jednostek,
- zaostrzenie konkurencji o środki budżetowe – wzmocnienie konkurencyjności w strumieniach finansowania (ocena parametryczna jednostek, audyty w jednostkach, obniżenie „stopnia sukcesu” w konkursach grantów, ostrzejsza selekcja finansowanych zadań, w tym SPUB –U, SPUB-M, SPUB-I),
- zapewnienie ciągłości finansowania działalności statutowej najsilniejszym i najefektywniejszym jednostkom naukowym,
- wstrzymanie finansowania jednostek i zespołów słabych merytorycznie, nie rokujących szans rozwoju (ważniejsze kryteria: wyczerpujące się pola badawcze, rosnąca luka pokoleniowa, brak zapotrzebowania na wyniki prac),
- koncentracja środków w wyselekcjonowanych (najefektywniejszych) jednostkach i zespołach naukowych szkół wyższych, silniejszy nadzór nad właściwym wykorzystaniem przez szkoły wyższe i JBR środków przeznaczonych na naukę,
- koncentracja środków na projektach badawczych i celowych, zwłaszcza zamawianych, o znaczących wymiarach rzeczowych i finansowych, odpowiadających priorytetowym celom i kierunkom badań,
- wykorzystanie możliwości ogłaszania konkursów projektów badawczych zamawianych, z warunkami uczestnictwa dotyczącymi w szczególności współpracy z partnerami krajowymi lub zagranicznymi,
- koncentracja środków na projektach celowych i celowych zamawianych – w tych obszarach badań (zwłaszcza technicznych), których znacząca część powinna obejmować prace rozwojowe i wdrożenia,
- objęcie szczególnym wsparciem projektów zgłaszanych i realizowanych przez konsorcja jednostek naukowych i przedsiębiorców,
- finansowanie interdyscyplinarnych projektów zorientowanych na osiągnięcie określonych celów praktycznych – przez zespoły interdyscyplinarne, z wyodrębnionych środków;
- zwiększenie nacisku na rozwój badań humanistycznych i społecznych w szkołach wyższych.

FINANSOWANIE BADAŃ – PODZIAŁ ŚRODKÓW BUDŻETU NAUKI POMIĘDZY STRUMIENIE FINANSOWANIA I POMIĘDZY ZESPOŁY KOMITETU

- podporządkowanie „podziału pierwotnego” priorytetom tematycznym (obszarowym),
- problemy do rozważenia: podział pierwotny środków pomiędzy „piony” nauki oraz na finansowanie jednostek wspólnych – międzyuczelnianych, międzywydziałowych, międzyinstytutowych, międzynarodowych, a także jednostek wirtualnych („instytutów bez ścian”).

PRZEKAZYWANIE ŚRODKÓW NA ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE PRZEZ WYBRANE PODMIOTY:

- konkursów projektów badawczych,
- konkursów projektów celowych,
- zadań z zakresu działalności wspomagającej badania.

WSPÓŁPRACA Z GOSPODARKĄ (INNOWACYJNA FUNKCJA NAUKI)

- badania na rzecz gospodarki, projekty celowe, programy wieloletnie,
- promocja nauki i jej wyników w środowisku przedsiębiorców,
- instrumenty prawne – ekonomiczne i finansowe obniżające koszty i ryzyko przedsięwzięć innowacyjnych opartych na wynikach badań,
- wybrane konkretne propozycje:
powołanie wyspecjalizowanego Funduszu (np. w Banku Gospodarstwa Krajowego, BGK) zarządzającego inwestycjami w przedsięwzięcia obejmujące B+R,

zaktywizowanie/modyfikacja istniejącego instrumentu gwarancji kredytowych na przedsięwzięcia/inwestycje obejmujące B+R,
ułatwienia w tworzeniu i działaniu konsorcjów złożonych z jednostek naukowych i przedsiębiorstw, utworzonych dla realizacji wspólnych przedsięwzięć innowacyjnych,
ułatwienia w tworzeniu i działaniu parków technologicznych (promocja startu małych i średnich przedsiębiorstw innowacyjnych),
ułatwienia w tworzeniu i działaniu instytucji „pomostowych”, pośredniczących w kontaktach pomiędzy sferą nauki i gospodarki,
rozwój systemu projektów celowych ściślej powiązanych z potrzebami rynku i przedsiębiorstw podnoszących swoją konkurencyjność.

ZMIANY W SYSTEMIE PODATKÓW OD OSÓB PRAWNYCH:

- wprowadzenie odpisu od podstawy opodatkowania w wysokości 150% kosztów poniesionych na prace B+R (dotychczas można odpisać 100%),
- skrócenie okresu amortyzacji aparatury naukowej,
- czasowe (np. na okres 10 lat) zwolnienie od podatku dochodów spółek, przedsiębiorstw państwowych i spółdzielni, których celem jest działalność B+R (w zakresie tej działalności przywrócenie ulg inwestycyjnych – dotyczących inwestycji, których celem jest wykorzystanie wyników prac B+R).

WSPÓŁPRACA Z EDUKACJĄ (EDUKACYJNA FUNKCJA NAUKI)

- rozwój badań w szkołach wyższych,
- wprowadzanie nowych kierunków studiów (opracowanie programów, przygotowanie zaplecza badawczego),
- rozwijanie specjalizacji naukowej uczelni,
- preferencje dla projektów wykonywanych wspólnie przez szkoły wyższe i przedsiębiorców.

LEGISLACJA

- skompletowanie aktów wykonawczych do ustawy o KBN i JBR, w tym opublikowanie rozporządzenia w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych ustalanych w budżecie państwa na naukę,
- założenia legislacyjne ewolucji „systemu KBN” w okresie IV kadencji Komitetu,
- legislacja „proinnowacyjna”,
- regulacje dotyczące GMO (genetycznie modyfikowanych organizmów), akty wykonawcze do ustawy (poprawiające jej błędy),
- nowelizacja tej ustawy,
- nowelizacja ustawy o ochronie zwierząt, akty wykonawcze do tej ustawy,
- sprawy innych aktów prawnych wiążących się z prowadzeniem badań, w tym dotyczących praw własności intelektualnej, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, ułatwień w podejmowaniu przedsięwzięć innowacyjnych przez przedsiębiorców, itd.

KSZTAŁCENIE KADR NAUKOWYCH – PROBLEM LUKI POKOLENIOWEJ

- granty promotorskie,
- międzynarodowe sieci studiów doktoranckich,
- promocja młodych kierowników grantów,
- granty dla wyróżniających się uczonych powracających z zagranicy.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

- programy ramowe Unii Europejskiej: zwiększenie uczestnictwa w 5.PR, negocjacje warunków przystąpienia do 6.PR,
- współpraca bilateralna – nowe instrumenty, system „bilateralnych” konkursów projektów badawczych, pilotowe konkursy projektów polsko-niemieckich,

- międzynarodowe sieci naukowe,
- międzynarodowe sieci centrów doskonałości,
- międzynarodowe sieci studiów doktoranckich.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTUR NAUKI

- inwestycje budowlane i aparaturowe, laboratoria środowiskowe i międzynarodowe,
- zasoby i udostępnianie informacji naukowej i naukowo-technicznej,
- infrastruktura informacyjna i informatyczna nauki,
- informatyzacja nauki.

ETYKA W NAUCE

- redukcja i unikanie konfliktu interesów przy ocenach i recenzjach naukowych, zwłaszcza w systemie „peer review”, w tym w systemie finansowania badań,
- wymogi etyczne przy współpracy ludzi nauki z przedsiębiorstwami, przy promocji produktów, w tym farmaceutycznych,
- etyka prowadzenia badań, problemy plagiatów, rzetelności prowadzenia eksperymentów, zbierania danych, przygotowywania wniosków i hipotez.

PROMOCJA NAUKI, JEJ ROLI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I CYWILIZACYJNEJ – DLA ROZWOJU KRAJU

- przekonanie klasy politycznej do nauki, jej funkcji i znaczenia,
- osiągnięcie społecznego rozumienia nauki oraz poparcia dla jej funkcji społecznych i gospodarczych,
- wzmocnienie wiary środowisk naukowych, że możliwe jest osiągnięcie sukcesów badawczych i praktycznych – w istniejących warunkach,
- znaczące rozwinięcie współpracy ze środkami masowego przekazu z naciskiem na promocję najnowszymi i najciekawszymi w odbiorze społecznym badań – aktywne poszukiwanie i zbieranie informacji, przygotowywanie jej w formie odpowiedniej dla mediów, promowanie wyróżniających się ludzi nauki oraz zespołów i ośrodków naukowych, organizowanie regularnych, comiesięcznych konferencji prasowych (z każdorazową prezentacją wybranego projektu, osoby lub instytucji).

Świat polskiej nauki, którego częścią jesteśmy, czeka na realizację programu.

Idę...

idę piaszczystym brzegiem morza
patrzę jak słońce zatapia się wolno

ślad ludzkiej stopy odciskam
na piasku
a za mną fala biegnie
i jak wróżka z bajki pospiesznie
zaciera je sobą

idę
i śladu nie ma
nic
nic
tylko błoto

Zbigniew Jakubowski

NASZ DRUGI DOKTOR

20 lutego br. uczestniczyliśmy w kolejnej, publicznej obronie rozprawy doktorskiej w naszej Uczelni. To druga w historii WSP obrona doktoratu; także druga, której promotorem był JM Rektor, prof. dr hab. Ryszard Szwed.

Dysertację pt. „*Polityczno-społeczna działalność Kazimierza Pużaka w okresie II Rzeczypospolitej 1918–1939*” przedstawiła pod osąd Komisji Wydziału Filologiczno-Historycznego mgr Grażyna Drozdek (fot. 2. strona okładki). Doktorantka pochodzi z Radomska, tam też pracuje jako nauczycielka historii. Podjęcie tematu traktuje jako ważny krok na drodze własnych dokonań naukowych, możliwość głębszych dociekań w sferze zainteresowań zawodowych, ale także i wyzwania umożliwiające spełnienie ambicji osobistych.

Recenzentami rozprawy doktorskiej byli prof. dr hab. Michał Śliwa, Rektor krakowskiej Akademii Pedagogicznej i prof. dr hab. Jan Przewłocki, Prodziekan ds. Nauki Wydziału Filologiczno-Historycznego WSP w Częstochowie. Obaj pp. Profesorowie z dużym uznaniem odnieśli się pracy przedłożonej przez p. mgr G. Drozdek, podkreślając przede wszystkim wartość faktograficzną monografii, walory poznawcze i umiejętności warsztatowe autorki.

W trakcie dyskusji doktorantka umiejętnie obroniła drobne potknięcia, przed którymi nie sposób ustrzec się w trakcie opracowywania obszernego materiału. Wyczerpująco odpowiedziała również na pytania, które padły ze strony licznie przybyłej na obronę publiczności.

Nad właściwym przebiegiem obrony oraz obradami wydziałowej Komisji czuwał jako Przewodniczący prof. dr hab. Tadeusz Dubicki. On też – zamykając tę część przewodu doktorskiego – zakomunikował, iż Komisja (po odbyciu niejawnego narady) postanowiła wystąpić z jednogłośnie przyjętym wnioskiem do Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego o nadanie mgr Grażynie Drozdek stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Potem były już tylko gratulacje i życzenia, do których i my się dołączamy.

Mirosław Skowroński

Od Redakcji: Rada Wydziału Filologiczno-Historycznego na swym posiedzeniu w dniu 20 III 2002 r. jednomyślnie przyznała p. Grażynie Drozdek stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Propozycję także, by praca ukazała się drukiem, nakładem uczelnianego Wydawnictwa.

„Mędrcy”

Siła nieuków na tym polega,
Ze najlepiej wiedzą, co komu dolega.

Pytanie

„Kradzione nie tuczy”,
A czego życie nas uczy?

Zbigniew Grzędzielski

KONFERENCJE

W poprzednim numerze, sygnalizując kwietniową konferencję pt. „Człowiek i jego człowieczeństwo. Obecność człowieka w świecie wg Alberta Schweitzera” obiecywaliśmy opublikowanie zapowiedzi konferencyjnych, które przygotowują poszczególne jednostki. Termin nadsyłania propozycji do Prorektora ds. Nauki został zamknięty. Wpłynęły następujące zgłoszenia:

- Matematyka w fizyce i astronomii; 23–26.05.2002 r.; Zakopane „Kłos” Zakład Dydaktyki i Astronomii
- Współczesne kierunki badań materiałów; 29.05.–02.06.2002 r.; Zakopane „Kłos”; Zakład Badań Strukturalnych i Materiałów Organicznych;
- Zjawiska radiacyjno-indukowane i relaksacyjne w materiałach amorficznych dla elektroniki; 04–07.11.2002 r. ; Zakopane „Kłos”; Zakład Badań Strukturalnych i Materiałów Organicznych
- Polityka regionalna w Polsce w drodze do Unii Europejskiej; 23–25.05.2002 r., Częstochowa – Złoty Potok; Instytut Administracji;
- Obraz dziecka w literaturze; 24.11.2002 r.; Częstochowa; Instytut Filologii Obcych;
- Modelowanie systemów kształcenia nauczycieli wobec potrzeb kooperacji europejskich instytucji edukacyjnych; 03–04.10.2002 r. Częstochowa; Instytut Filologii Obcych;
- Kultura w tworzeniu dialogu cywilizacji Europy; 21–24.04.2002 r.; Częstochowa; Instytut Filologii Polskiej;
- Dni Adama Mickiewicza na Krymie; 24–26.05.2002 r.; Gurzuf (Jałta); Instytut Filologii Polskiej;
- Rola i pozycja kobiety w zmieniającym się świecie; maj 2002 r.; Częstochowa; Instytut Pedagogiki Społecznej;
- Dziecko w lokalnym systemie pomocy społecznej; 14.03.2002 r.; Częstochowa; Zakład Pracy Socjalnej i Śląski Urząd Wojewódzki;
- Edukacja wobec wielokulturowości II; 20–21.05.2002 r. ; Częstochowa; Zakład Historii i Teorii Wychowania, Zakład Socjologii;
- Kultura i edukacja wobec wymiarowości idei europejskiej; październik 2002 r.; Zakopane; Zakład Pedagogiki Ogólnej;
- Zabiegi transplantacyjne w społecznej świadomości. Wiedza o uwarunkowaniach społeczno-kulturowych, regulacjach prawnych i problemach etycznych transplantacji narządów; 17.10.2002 r.; Tychy; Zakład Socjologii;
- Niepokoje i nadzieje współczesnego człowieka. Człowiek w sytuacji przełomu; 13–15.11.2002 r.; Częstochowa, Kule; Instytut Pedagogiki i Psychologii;
- Szanse i zagrożenia efektywności małego dziecka; 20–21.05.2002 r.; Częstochowa; Zakład Wczesnej Edukacji Dziecka;
- International Workshop on Nonlinear Optics Phenomenon in dis- Order Condensed Matter; 17–20.09.2002 r.; Zakopane; Katedra Fizyki Ciała Stałego;
- Społeczno-organizacyjne i instytucjonalne konsekwencje przemian oświatowych w Polsce; listopad 2002 r.; Częstochowa; Zakład Socjologii.

Tyle tytułem zapowiedzi konferencji, w których Czytelnicy – o ile zechcą – będą mogli uczestniczyć. Tymczasem umknęły naszym redakcyjnym odnotowaniom konferencje i sesje, które w minionych dniach już się odbyły. Oczekując na relacje kronikarsko je odnotujemy:

Instytut Matematyki i Informatyki zorganizował w dniach 25.02.–03.03.2002 r. kolejną, cykliczną konferencję nt. „Zastosowanie algebry VI”. Miejscem konferencji był Dom Pracy Twórczej „Kłos” w Zakopanem.

Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, Oddział w Częstochowie oraz Instytut Filologii Polskiej było współorganizatorami sesji naukowej, która odbyła się 27 lutego w gmachu WSP przy ul. Armii Krajowej 36a z cyklu *Sztuka interpretacji*. Na temat twórczości Zbigniewa Herberta mówili wybitni literaturoznawcy z kręgu „szkoły lubelskiej” (KUL) prof. dr hab. Krzysztof Dybciak i prof. dr hab. Władysław Panas.

Trzydniową sesję pod hasłem „Akordeon u progu XXI wieku” zorganizował w dniach 26–28.02.2002 r. Instytut Muzyki naszej Uczelni. W pierwszym dniu – w Młodzieżowym Domu Kultury w Częstochowie – odbyła się audycja warsztatowa, a wieczorem – w Miejskim Ośrodku Kultury w Kłobucku – miał miejsce koncert wieczorny. Drugiego dnia w auli Zespołu Szkół Muzycznych w Częstochowie odbyła się – pod kierownictwem prof. Joachima Pichury – sesja naukowa, w której jako wykładowcy udział wzięli: prof. Bogdan Dowiasz (Akademia Muzyczna w Łodzi), prof. Krzysztof Olczak (Akademia Muzyczna w Gdańsku), prof. Edward Bogusławski (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie), prof. Jerzy Mądrowski (Akademia Świętokrzyska w Kielcach), ad. II st. Elżbieta Rosińska (Akademia Muzyczna w Gdańsku), prof. Joachim Pichura (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie), mgr Piotr Chołółowicz (Konserwatorium Muzyczne w Wiedniu), mgr Daniel Lis (Akademia Muzyczna w Katowicach), ad. Ewa Grabowska (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie), mgr Piotr Bazik (Zespół Szkół Muzycznych w Częstochowie). Wieczorny koncert tego dnia odbył się w auli Zespołu Szkół Muzycznych w Częstochowie, a dnia następnego – w Ośrodku Promocji Kultury Gaude Mater w Częstochowie. Koncerty prowadzili: Małgorzata Nowak, Beata Młynarczyk, Jacek Woleński. Organizatorami i sponsorami tego muzycznego przedsięwzięcia byli (w kolejności wymienionych na afiszy imprezy): Wydział Kultury Urzędu Miasta Częstochowy, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie – Instytut Muzyki, Akademia Muzyczna w Katowicach – Katedra Akordeonu i Gitary, Zespół Szkół Muzycznych w Częstochowie, Ośrodek Promocji Kultury w Częstochowie, Regionalny Ośrodek Kultury w Częstochowie, Młodzieżowy Dom Kultury w Częstochowie, Stowarzyszenie Społecznych Ognisk Muzycznych w Częstochowie, Urząd Gminy Kłobuck, Miejski Ośrodek Kultury w Kłobucku.

ALPEJSKA PRZYGODA

Pierwszy raz, odkąd studenci naszej uczelni uczestniczą w obozach narciarskich organizowanych przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, zaistniała możliwość wyjazdu w Alpy. Było to możliwe zarówno dzięki wsparciu finansowemu ze strony uczelni, jak i znacznemu wysiłkowi finansowemu studentów. Stroną organizacyjną tego przedsięwzięcia zajęła się mgr Dorota Rak, która od kilku lat opiekuje się sekcją narciarską i przygotowuje naszych studentów do udziału w mistrzostwach akademickich w narciarstwie alpejskim. Już sama nazwa narciarstwo alpejskie sugeruje, że ta piękna dyscyplina sportów zimowych jest nierozłącznie związana z Alpami, gdzie w sposób znakomity i pełny można uprawiać ją w formie rekreacyjnej bądź wyczynowej.

Podstawowym argumentem, przemawiającym za organizowaniem obozów w miejscowościach alpejskich, są nieporównywalne z naszymi krajowymi warunki uprawiania narciarstwa, jak choćby warunki śniegowe, które wielokrotnie w przeszłości nie pozwoliły na zrealizowanie zaplanowanych obozów na terenie kraju. Kapryśne zimy w ostatnich latach skutecznie zniechęcały i uniemożliwiały zorganizowanie wyjazdów narciarskich w okolicach przerwy międzysemestralnej, która jest najlepszym okresem do tego typu wyjazdów ze studentami. Alpejskie ośrodki narciarskie to również kompleksowa obsługa narciarska, zapewniająca bogactwo wyboru dobrze przygotowanych tras dla wszystkich narciarzy bez względu na stopień zaawansowania. Zarówno początkujący narciarze, jak mniej lub bardziej zaawansowani, mogą uczyć się lub doskonalić jazdę w komfortowych warunkach, dobierając trasy stosownie do swoich umiejętności i możliwości tak, aby w pełni zaspokoić swoje potrzeby związane z uprawianiem narciarstwa.

Siedemnastoosobowa grupa z naszej uczelni w dniach od 3 do 10 lutego przebywała w austriackiej miejscowości Bramberg, położonej w rejonie Salzburga na poziomie 820 m. Terenem uprawiania narciarstwa był ośrodek SKI-Arena Wildkogel na wysokości 2225 m, na którym studenci podzieleni na grupy pod względem zaawansowania narciarskiego mogli rozwijać swe umiejętności pod okiem mgr Doroty Rak i Jerzego Maruszczyka.

Dla zdecydowanej większości uczestników była to pierwsza prawdziwie alpejska przygoda z narciarstwem, która dostarczyła wielu wspaniałych wrażeń i pozwoliła skorzystać z niego w wymiarze dotąd nieosiągalnym.

Niestety nie wszystkim wyjazd w austriackie Alpy kojarzyć się będzie z przyjemnymi doznaniem. Jeden z uczestników obozu doznał na tyle poważnego urazu, że konieczne stało się leczenie szpitalne, co w konsekwencji uniemożliwiło mu powrót do kraju z grupą. W takich przypadkach okazuje się jak istotną sprawą jest dobre organizacyjne przygotowanie tego typu wyjazdów, a w szczególności dokonanie odpowiednich ubezpieczeń. Wykupienie przed wyjazdem dodatkowych specjalnych ubezpieczeń narciarskich dla uczestników obozu pozwoliło uniknąć problemów związanych z kosztami leczenia i transportu chorego przez służby austriackie, które wykonały te czynności bardzo sprawnie i profesjonalnie. Zdarzenie to potwierdziło, że jazda nawet w bardzo dobrych warunkach nie zabezpiecza w stu procentach narciarza jeżdżącego w dobrym sprzęcie i posiadającego wysokie umiejętności przed wypadkami, które jak wiemy chodzą po ludziach i należy się przed nimi ubezpieczać. Gdyby nie ten przypadek to cały wyjazd w opinii wszystkich jego uczestników należałoby uznać za bardzo udany. Pragnieniem wszystkich było, aby ten pierwszy uczelniany wyjazd w Alpy nie był ostatnim.

Jerzy Maruszczyk

NAGRODY

Marzec to miesiąc podsumowywania osiągnięć. W tym miesiącu upływają terminy składania wniosków o odznaczenia państwowe, medale KEN, nagrody Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, nagrody Rektora. Do komisji, której przewodniczy Prorektor ds. Nauki prof. dr hab. Janusz Berdowski, wpłynęło 27 wniosków o przyznanie odznaczeń państwowych oraz 20 w sprawie przyznania medali Komisji Edukacji Narodowej.

* * *

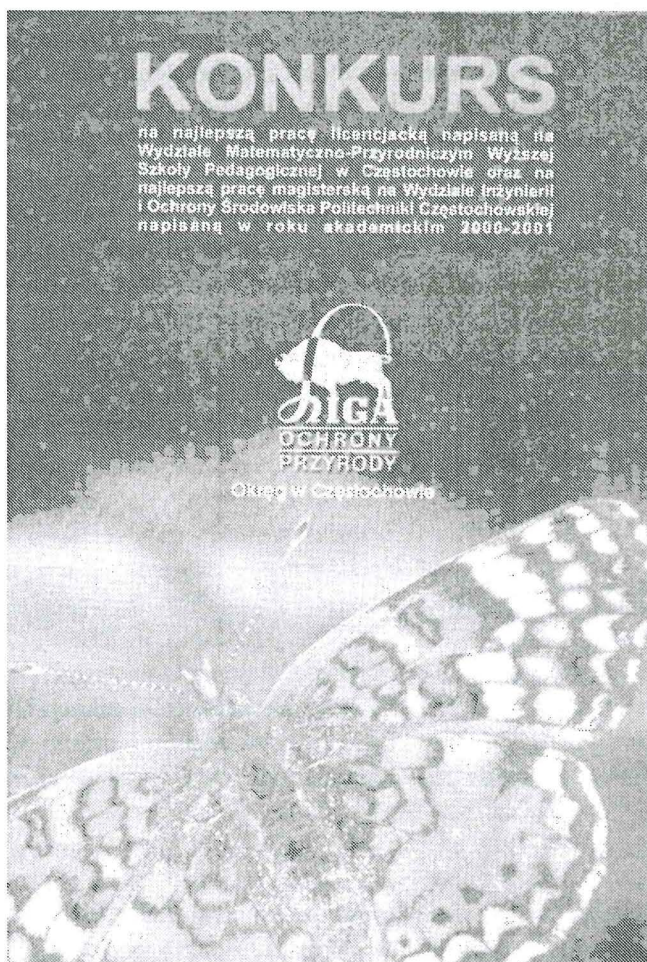
Szczególną przyjemność naszej społeczności powinna sprawić wiadomość, iż Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego wnioskuje o nagrodę Ministra Edukacji Narodowej i Sportu dla autorów książki *Leksykon zamków polskich*. W gronie trzech współautorów jest pracownik Instytutu Filozoficzno-Historycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie dr Stanisław Kołodziejski (pozostali to: L. Kajzer i J. Salm). Wprawdzie to dopiero nominacja do nagrody, ale sama w sobie jest wyróżnieniem.

Zasługuje na gratulacje i cieszy. Mniej radosne jest, że Minister przyznaje nagrodę, ale wypłaca ją Uczelnia zatrudniająca kandydata z własnych środków. Miejmy nadzieję, że choć to kwota niemała, nie zabraknie jej w uczelnianej kasie dla nominowanego dra S. Kołodziejkiego.

* * *

Dużym zaskoczeniem był materiał dostarczony Redakcji przez Prodziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr Annę Kwiatkowską na temat konkursu zorganizowanego przez częstochowski okręg Ligi Ochrony Przyrody. Dlaczego zaskoczeniem? Patrząc na niezwyklej jakości folder na temat konkursu, wzbogacony płytą CD-ROM, na której znajdują się streszczenia nagrodzonych prac konkursowych, informacje dodatkowe o LOP (część już umieszczona jest w folderze), aż dziw, że są jeszcze bogate instytucje, które mogą tak pięknie graficznie, a z pewnością niezwykle kosztownie, promować podejmowane inicjatywy. Ostatnia część opracowania na płycie CD-ROM odkrywa tajemnicę. Konkurs na najlepszą pracę licencjacką napisaną na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie oraz na najlepszą pracę magisterską na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej napisaną w roku akademickim 2000–2001 miał siedemnastu sponsorów. Dzięki nim trójka naszych studentów zastała wyróżniona nie tylko prestiżowo, ale i finansowo. Uroczystość wręczenia nagród miała miejsce 28 grudnia 2001 roku, a uczestniczyli w niej nagrodzeni dyplomanci i promotorzy prac, a także – ze strony Władz Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego – dr Anna Kwiatkowska, Prodziekan Wydziału ds. Nauczania i dr Barbara Herman, Zastępca Dyrektora Instytutu Chemii i Ochrony Środowiska.

Jaka była idea konkursu? – Posłużmy się fragmentem folderu, opracowanego przez Annę Maletz, wiceprezesa Zarządu LOP w Częstochowie.

Przełom wieków i tysiącleci wymaga szczególnych zadań oraz zobowiązuje do podniosłych zachowań i działań. W styczniu 2001 roku Zarząd Okręgu Ligi Ochrony Przyrody w Częstochowie na spotkaniu optatkowo-noworocznym środowisk ekologicznych i służb ochrony środowiska regionu częstochowskiego ogłosił Konkurs o wyżej wymienionej tematyce i zaprosił do współpracy w jego realizacji i organizacji wyższe uczelnie oraz podmioty gospodarcze. Pomysłodawcą przedsięwzięcia był pan Edward Sokołowski, inicjator i organizator wielu działań i kampanii ekologicznych w regionie – członek Ligi Ochrony Przyrody.

Celem konkursu było i jest promowanie wiedzy i nauki na tematy ekologiczne, promowanie środowisk naukowych i gospodarczych oraz przyrody i jej ochrony. Kolejny cel to konsolidacja i integracja środowisk naukowych i gospodarczych wokół ww. tematyki, to również nieśmiała próba łączenia praktyki z teorią i odwrotnie. Konkursem objęto prace magisterskie napisane na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej oraz prace licencjackie napisane na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie.

Wyboru najlepszych prac dokonały komisje wydziałowe powołane przez właściwych dziekanów. Zgodnie z wcześniejszymi założeniami wybrano po trzy najlepsze – równorzędne prace licencjackie i magisterskie. Ich tematyka jest niezmiernie różnorodna i posiada ponad lokalny, regionalny charakter. Współzawodnictwo i dążenie do zwycięstwa w konkursie przyczyniło się do pogłębienia poziomu wiedzy studentów, kończących naukę na kierunkach związanych z ekologią i ochroną środowiska na częstochowskich uczelniach.

Prezentowany Konkurs jest kolejnym przykładem transformacji Ligi Ochrony Przyrody. Polska wchodząc w XXI wiek boryka się z wieloma trudnościami, stoi przed koniecznością dokonania kolejnych, dalszych istotnych wyborów. Liga Ochrony Przyrody pragnie uczestniczyć w podejmowaniu tych ważnych decyzji oraz w działalności na rzecz poprawy stanu środowiska i w wypracowywaniu modelu zarządzania nim. Zarząd Okręgu LOP w Częstochowie nie ogranicza się jedynie do edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży, ale włącza się aktywnie w działania ochroniarskie i administracyjne, mające na celu rozwój z poszanowaniem walorów naszego NARODOWEGO SKARBU – LASÓW, RZEK, KRAJOBRAZU ... – NASZEJ WSPANIAŁEJ POLSKIEJ PRZYRODY I CIĄGŁE PRZYJAZNEGO ŚRODOWISKA.

Komisja Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego w składzie: dr Anna Kwiatkowska – Prodziekan ds. Nauczania, prof. dr hab. Jacek Kozioł – Dyrektor Instytutu Chemii i Ochrony Środowiska, dr Cezary Gębicki – Kierownik Zakładu Ochrony Środowiska wyłoniła laureatów konkursu:

„Rekultywacja terenów poprzemysłowych i nieużytków na wybranych obszarach Wyżyny Częstochowskiej” – **Paweł Kasprzyk**; promotor: dr Cezary Gębicki;

„Bakterie patogenne występujące w wodach powierzchniowych” – **Elżbieta Grzywacz**; promotor: dr Aleksandra Smyła;

„Ilościowa i jakościowa charakterystyka zasobów wodnych w Polsce” – **Ewa Krakowiak**; promotor: dr inż. Elena Neverova-Dziopak.

Zacytujmy też notkę z folderu o Instytucie Chemii i Ochrony Środowiska Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie.

Od 1997 roku Instytut Chemii i Ochrony Środowiska Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie prowadzi studia magisterskie na kierunku ochrona środowiska. Ten kierunek studiów cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród kandydatów na studia, co niewątpliwie wiąże się z poszukiwaniem przyszłego miejsca na rynku pracy. Kierunek ochrona środowiska w swoich zamierzeniach kształci absolwentów dla potrzeb szeroko rozumianej edukacji ekologicznej, administracji różnych szczebli, jak również potencjalnych doradców dla biur projektowych.

Rok akademicki 2000/2001 jest pierwszym, w którym w ramach pierwszego stopnia studiów uruchomiono specjalizację „przyroda”. Jest to specjalność mająca przygotować przyszłych nauczycieli do potrzeb współczesnej oświaty – przyszłych nauczycieli przedmiotu „przyroda”. Studenci kierunku ochrona środowiska rekrutują się z różnych stron Polski, niemniej jednak największą liczbę stanowią kandydaci z naszego regionu. Od roku 1997 datują się również badania naukowe w tej dziedzinie. Specyfika badań Instytutu Chemii i Ochrony Środowiska to wybrane zagadnienia z obszaru ekologii, dydaktyki nauk przyrodniczych czy monitoringu środowiska.

Z notki o organizatorze konkursu pozwolimy sobie zacytować fragment, ku któremu skłania nas patriotyzm lokalny:

Liga Ochrony Przyrody jest najstarszą organizacją proekologiczną w Polsce, powstała bowiem w 1928 r. Działalność Ligi w Polsce przedwojennej trwała niespełna 12 lat. Po wojnie została reaktywowana i działa do dziś. Wyróżnia się szeroką działalnością w szkołach, liczebnością członków, tradycją, i dlatego jest konkurencyjną wobec innych, czasem bardzo skrajnych i radykalnych stowarzyszeń proekologicznych. Ogółem w Polsce Liga Ochrony Przyrody liczy ok. 32 000 członków, z czego w regionie częstochowskim jest ich ok. 8 000.

Stanowimy więc 25% członków Ligi w skali kraju. Czy jednak możemy być spokojni o czystość naszej częstochowskiej ziemi i piękno krajobrazu Jury Krakowsko-Częstochowskiej? Dołożymy wszyscy, nawet nie zrzeszeni w szeregach Ligi Ochrony Przyrody, swoją cegiełkę w ratowanie naszego środowiska. W barwach wiosny, która nadchodzi, miło będzie to czynić.

PAKIET OFERT

OD STAŁEGO KORESPONDENTA

Z obszernego materiału przekazanego przez naszego stałego korespondenta wybraliśmy do dzisiejszego numeru zaledwie jedną. Pozostałe przedstawimy w kolejnym wydaniu.

Już teraz studenci interesują się możliwościami wakacyjnych wyjazdów za granicę do pracy oraz na kursy językowe. Jeżeli idzie o te pierwsze, w kolejnym numerze „Res Academicae” postaramy się zamieścić adresy kontaktowe do najprężniejszych organizacji zajmujących się pośrednictwem i organizowaniem wakacyjnych wyjazdów zarobkowych.

Odnośnie wakacyjnych kursów językowych studenci mogą skorzystać z bogatej oferty Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu. Proponowane są możliwości wyjazdów do niemal wszystkich państw europejskich i wielu pozaeuropejskich. Wymogiem stawianym kandydatom jest posiadanie przynajmniej podstawowej znajomości języka państwa, do którego zainteresowany zamierza się udać. Znajomość ta musi być oficjalnie potwierdzona (np. zaświadczeniem o ukończeniu kursu językowego). Trzeba też pamiętać o tym, że stypendia na wyjazdy wakacyjne przyznawane są w ramach konkursu; miejsc jest zaledwie kilka, więc tylko najlepsze (średnia ocen!), dobrze umotywowane wnioski mają szansę.

Największe zainteresowanie wzbudzają wyjazdy do Niemiec, dlatego też prezentujemy ofertę (nie tylko wakacyjną) **POLSKO-NIEMIECKIEGO STOWARZYSZENIA NAUKOWO-KULTURALNEGO GFPS**. Obok Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej DAAD Stowarzyszenie GFPS jest organizacją najprężniej działającą na arenie polsko-niemieckiej wymiany akademickiej i oferuje:

SEMESTRALNE STYPENDIA NAUKOWE W NIEMCZECH przyznawane studentom III, IV, V roku różnych kierunków studiów (do 30 roku życia) lub doktorantom (do 35 lat) na okres 6 miesięcy w semestrze letnim (od kwietnia do września) lub zimowym (od października do marca); wymagana jest dobra znajomość języka niemieckiego w mowie i piśmie, bardzo dobre wyniki w nauce, ciekawy projekt naukowy poparty pasją badawczą; stypendysta ma zapewnione mieszkanie, ubezpieczenie, miesięczne

stypendium, w tym dodatek na zakup książek; obowiązują dwa terminy składania wniosków: do końca października roku poprzedzającego dla starających się o stypendium w semestrze letnim oraz do końca marca dla tych, którzy chcą wyjechać w semestrze zimowym;

TANDEMOWY LETNI KURS JĘZYKOWY przeznaczony jest głównie dla studentów młodszych lat studiów (z wyłączeniem germanistyki), którzy posiadają podstawową znajomość języka niemieckiego i pragną ją pogłębić; połowę uczestników stanowią Polacy, połowę – Niemcy uczący się polskiego; miesięczny kurs spędza się po dwa tygodnie w Polsce i w Niemczech; koszt uczestnictwa wynosi 500 zł (oraz 200 zł kaucji do zwrotu); termin składania wniosków mija 31 marca 2002 roku;

LETNIE KURSY JĘZYKA NIEMIECKIEGO W HEIDELBERGU I FRYBURGU przeznaczone również dla studentów młodszych lat studiów (z wyłączeniem germanistyki); zajęcia odbywają się w międzynarodowych grupach o różnym stopniu zaawansowania; miesięczny pobyt (w sierpniu) jest bezpłatny, tzn. uczestnicy mają zapewnione zakwaterowanie, wyżywienie, dostęp do wszelkich niezbędnych pomocy naukowych; obowiązuje jedynie zwrotna kaucja; termin składania wniosków upływa 31 marca 2002 roku;

LETNIE KURSY JĘZYKA CZESKIEGO odbywają się w pierwszej połowie września; jest to kurs intensywny obejmujący sześć godzin nauki dziennie; w kursie biorą udział studenci polscy i niemieccy podzieleni na małe grupy w zależności od poziomu zaawansowania; uczestnictwo jest odpłatne – 350 zł; termin składania wniosków mija 31 marca 2002 roku.

Dodatkowe informacje uzyskać można w Dziale Nauki lub na stronach internetowych Stowarzyszenia: www.altanet.pl/gfps. Kontakt z Biurem GFPS możliwy jest głównie poprzez pocztę elektroniczną (gfpspl@poczta.wp.pl) lub telefonicznie (012+633-26-64) jedynie w czwartek w godz. 14.00 – 15.30.

mgr Magdalena Gawrońska

SOCRATES/ERASMUS – BLIŻEJ EUROPY...

W najbliższych tygodniach zostanie przeprowadzona kolejna – trzecia już w historii naszej uczelni – rekrutacja na wyjazdy studentów w ramach programu Socrates/Erasmus. Oferta wyjazdowa będzie kierowana po raz pierwszy do studentów wszystkich wydziałów, którzy chcieliby podjąć kilkumiesięczny okres studiów w uczelniach zagranicznych. Rozszerzenie oferty wyjazdowej na wszystkie wydziały jest następstwem zawarcia nowych umów bilateralnych i rozszerzenia tych już istniejących o nowe kierunki studiów. I tak studenci Wydziału Filologiczno-Historycznego (filologie obce) będą mogli skorzystać z możliwości odbycia studiów w Niemczech, Belgii i Francji. Studenci Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego (fizyka) będą mogli wyjechać do Francji. Studenci Wydziału Pedagogicznego (poradnictwo zawodowe) i Wydziału Wychowania Artystycznego (edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych) będą mogli podjąć naukę w uczelniach niemieckich. Rekrutacja będzie odbywać się w dwóch etapach. W pierwszym etapie studenci będą składać komplet dokumentów w języku polskim i obcym do Koordynatora ds. Współpracy z Zagranicą. Na tym etapie najważniejszymi kryteriami kwalifikacji będą średnia ocen za cały okres studiów i motywacja studenta chcącego wziąć udział w programie. W drugim etapie będą odbywały się rozmowy kwalifikacyjne sprawdzające przede wszystkim poziom znajomości języka osób zainteresowanych wyjazdem. W przyszłym roku akademickim wyjazdy studenckie, wzorem lat ubiegłych, będą realizowane przede wszystkim w semestrze letnim. Długość pobytu w ośrodku zagranicznym będzie wynosić 3–4 miesiące, a stypendium ze środków Komisji Europejskiej przeznaczone na dofinansowanie różnic w kosztach studiów pomiędzy poszczególnymi krajami będzie wynosić około 200 Euro.

Tyle na temat przyszłego roku akademickiego. Jeśli chodzi o rok bieżący, zbliżamy się powoli do okresu, w którym wyjedzie największa liczba studentów. W związku z rozpoczynającym się w połowie kwietnia nowym semestrem w uczelniach niemieckich, siedmiu studentów wyjedzie w tym czasie do uczelni w Koblenz-Landau i Mannheim. Od kilku tygodni nasi studenci przebywają już w Angers i Brukseli.

W najbliższym czasie rozpoczną się również wyjazdy kadry naukowo-dydaktycznej. Mamy nadzieję, że w tym roku liczba wyjazdów nie będzie mniejsza niż w roku ubiegłym, kiedy to zajęcia dydaktyczne na uczelniach zagranicznych przeprowadziło ośmiu naszych pracowników, a wizyty przygotowawcze odbyło kolejnych dwóch.

Podstawowe warunki wyjazdów studenckich:

- * pobyt w uczelni zagranicznej trwa 3–4 miesiące i jest zwykle realizowany w semestrze letnim;
- * student wyjeżdżający w ramach programu otrzymuje około 150–200 EURO miesięcznie ze środków Unii Europejskiej na pokrycie różnicy kosztów studiów pomiędzy Polską i goszczącym krajem Unii Europejskiej; ww. kwota jest traktowana jedynie jako DOFINANSOWANIE;
- * w wypadku otrzymywania stypendium socjalnego czy naukowego jest ono wypłacane studentowi w czasie jego pobytu za granicą;
- * pozostała część kosztów związanych z wyjazdem jest pokrywana częściowo przez WSP (przejazd do uczelni zagranicznej), a częściowo przez samego studenta;
- * wszelkie koszty związane z pobytem za granicą pokrywa student (tj. koszty zakwaterowania, wyżywienia, etc.);
- * przed wyjazdem studenta podpisywane jest Porozumienie o Programie Studiów, które zawiera listę przedmiotów studiowanych przez studenta w czasie pobytu za granicą i które stanowi rodzaj zobowiązania ze strony WSP, że okres studiów odbytych za granicą będzie uznany studentowi jako integralna część studiów po jego powrocie do Polski;
- * goszcząc w uczelni zagranicznej student jest zwolniony z wszelkich opłat za studia.

Podstawowe warunki wyjazdów kadry naukowo-dydaktycznej:

- * celem wyjazdu jest przeprowadzenie zajęć naukowo-dydaktycznych na uczelni zagranicznej;
- * zajęcia prowadzone przez nauczyciela goszczącego są integralną częścią studiów dla studentów uczelni przyjmującej;
- * jednorazowy grant w kwocie około 220 Euro/wyjazd jest przeznaczony na pokrycie różnic w kosztach utrzymania pomiędzy Polską i goszczącym krajem Unii Europejskiej;
- * dodatkowym źródłem dofinansowania powinny być środki uzyskane z uczelni wysyłającej lub źródeł zewnętrznych;
- * pobyt w uczelni zagranicznej musi trwać minimum 5 dni roboczych, w czasie których musi zostać przeprowadzone minimum 8 godzin zajęć dydaktycznych;
- * przed wyjazdem do uczelni zagranicznej powinien zostać ustalony szczegółowo zakres zajęć dydaktycznych przeprowadzonych za granicą.

W razie pytań i wątpliwości należy kontaktować się z Koordynatorem ds. Współpracy z Zagranicą (ul. Waszyngtona 4/8 p.118, tel. 3784-134, fax 3784-224, e-mail: j.kulska@wsp.czyst.pl)

mgr Joanna Kulska

BEZ TŁUMACZENIA

Tej oferty nie będziemy tłumaczyć. Musi być czytelna dla każdego studenta, który zechce zaliczyć test, będący podstawą ubiegania się o prawo studiowania w Niemczech. Zapowiedź tego komunikatu przekazaliśmy Czytelnikom w trakcie wywiadu z lektorką DAAD Andreeą Bagdasarian w numerze 8/2001.

www.testdaf.de

TestDaF ■ ■ ■ ■
Test Deutsch als Fremdsprache

Wollen Sie in Deutschland studieren?

Benötigen Sie - z.B. für Ihren Berufseinstieg -
ein international vergleichbares Zertifikat über Ihre Deutschkenntnisse?

... dann machen Sie mit bei TestDaF!

- Bisher konnte eine Prüfung für die Hochschulzugangsberechtigung nur in Deutschland abgelegt werden, unter der Bezeichnung DSH (früher auch PNdS). Nun können Sie diese Prüfung bereits in Ihrem Heimatland ablegen.
- Die nächste Prüfung findet statt am **24.04.2002**
- Ort: wird im April bekannt gegeben (spätestens bei der Anmeldung); vermutlich WSP (Armii Krajowej) oder CJE (Jana Pawla)
- Dauer: ca. 4 Stunden
- Kosten: 0 Euro
- Anmeldung: ab sofort bis spätestens 08.04.2002
Ein Anmeldeformular erhalten Sie im Internet unter der Adresse www.testdaf.de oder im Sekretariat der WSP (Armii Krajowej 13/15; III.Stock, Zimmer 306)
- Zur Prüfungsvorbereitung empfehlen wir Ihnen die Internetseiten des TestDaF-Instituts in Deutschland (www.testdaf.de) zu lesen, wo Sie auch die Prüfungsaufgaben der letzten Prüfungen finden.

Nähere Informationen:

mittwochs 13-14 h (Dr. A. Szyndler)
10.45h-11.30 h / 14.45-15.30 h (A. Bagdasarian)
donnerstags 13-14 h (Dr. A. Szyndler)
unter der Rufnummer: 034-365.64.26
oder an der WSP (Armii Krajowej) Raum 300

FORTE O NASZYCH MUZYKACH

Czasy są takie, że nawet najlepszą nieformalną współpracę warto potwierdzać dokumentem porozumienia. Nie minął rok, gdy spisano (18 kwietnia 2001 r.) porozumienie współpracy pomiędzy Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Częstochowie a Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Częstochowie. 26 października 2001 r. podpisano porozumienie w sprawie opieki naukowo-dydaktycznej nad Kolegium Nauczycielskim w Wieluniu. Pisaliśmy o nich w „Res Academicae”. Teraz, 13 marca, podpisano porozumienie pomiędzy Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Częstochowie, reprezentowanym przez Annę Operacz, dyrektora i Ryszarda Strojca, specjalistę ds. muzyki a Instytutem Muzyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, reprezentowanym przez prof. Joachima Pichurę, Dyrektora Instytutu Muzyki i prof. Ludomirę Grądzian, Kierownika Zakładu Dydaktyki Instrumentalnej Instytutu Muzyki WSP. Porozumienie dotyczy stałej współpracy w zakresie organizacji koncertów muzycznych „SPOTKANIA MUZYCZNE”, których celem jest edukacja artystyczna młodzieży w zakresie upowszechniania kultury muzycznej oraz integracja środowisk artystycznych, a także prowadzenie działalności koncertowej przez Instytut Muzyki. Wykonawcami koncertów będą pedagodzy Instytutu Muzyki, zaproszeni przez nich goście oraz studenci Uczelni. Każda ze stron porozumienia określiła swe zobowiązania i warunki odstąpienia od porozumienia. Póki co, w myśl § 8 porozumienie zawarte jest na czas nieokreślony.

Projekt porozumienia uzgodniony został 7 grudnia ubiegłego roku, a § 2 brzmiał: „Kameralne *Spotkania Muzyczne* odbywać się będą w Regionalnym Ośrodku Kultury w Częstochowie począwszy od stycznia 2002 roku w cyklu 1 raz w miesiącu (środy lub innym wcześniej uzgodnionym dniu)”. Nic więc dziwnego, że wdrożono w życie postanowienia, mimo braku stosownych podpisów na dokumentach. O pierwszym studenckim, kolędowym koncercie w styczniu br. pisaliśmy w poprzednim numerze. Dziś dajemy anons o lutowym spotkaniu.

Wykonawcami byli: Andrzej Otremba (gitara), Ewa Biegas (śpiew), Grzegorz Biegas (fortepian), Anna Stępnia (słowo o muzyce). W programie: D. Scarlatti, F. de Milano, I. Albeniz.

* * *

W Sali Kameralnej Górnośląskiego Centrum Kultury w Katowicach (pl. Sejmu Śląskiego 2) 7 marca odbył się koncert z okazji dziesięciolecia Orkiestry Kameralnej Camerata Impuls. Wśród wykonawców, którym towarzyszyła orkiestra 100% naszych pracowników: Regina Strokosz-Michalak (fortepian), Joachim Pichura (akordeon), Marek Nosal (gitara), Małgorzata Kaniowska (dyrygent). W programie znalazły się kompozycje A. Vivaldiego, W.A. Mozarta, A. Piazzolli, E. Boerschela, A. Dziadka.

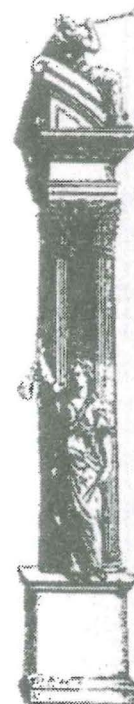
Złośliwość losu

Los bywa złośliwy i przewrotny czasem,
Jednym dał choroby, innym chorych kasę.

Dola emeryta

Gdy pieniędzy brakuje na wszystko
Miast godnej starości – uragowisko

Zbigniew Grządzielski

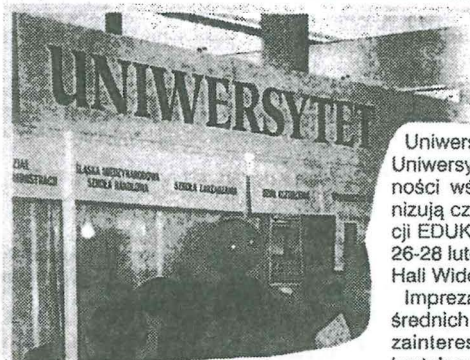
MY NA TARGACH – TARGI U NAS

GAZETA U Uniwersytecka

ISSN 1505-6317

LUTY 2002

DODATEK BEZPŁATNY

Edukacja 2002
IV OGÓLNOPOLSKIE
PREZENTACJE

Uniwersytet Śląski oraz Fundacja na Rzecz Uniwersytetu Śląskiego i Rozwoju Samorządności wśród Młodzieży VIRIBUS UNITIS organizują czwartą edycję Ogólnopolskich Prezentacji EDUKACJA 2002, które odbędą się w dniach 26-28 lutego 2002 roku w Katowicach na terenie Hali Widowiskowo-Sportowej SPODEK.

Impreza adresowana jest do młodzieży szkół średnich i studentów wyższych uczelni, którzy zainteresowani są możliwościami dalszego kształcenia w Polsce. Głównym celem projektu

jest prezentacja ofert edukacyjnych państwowych i prywatnych szkół wyższych, szkół językowych i innych placówek edukacyjnych. Ponadto w ramach imprezy zaprezentują się różnego rodzaju instytucje wspierające edukację, wydawnictwa naukowe, banki. Dodatkowo w programie znajdują się wykłady i prezentacje dotyczące edukacji.

Patronat na imprezę objęli:
Minister Edukacji Narodowej
Wojewoda Katowicki
Prezydent Miasta Katowice Piotr Uszok
Śląski Kurator Oświaty w Katowicach
JM Rektor Uniwersytetu Śląskiego

Ubiegłoroczna edycja Prezentacji cieszyła się rekordowym zainteresowaniem młodych ludzi z Województwa Śląskiego, którzy w ciągu trzech dni targowych odwiedzili nas w liczbie ponad 20000, mogąc zapoznać się z polską ofertą edukacyjną i potwierdzając potrzebę realizacji tego typu przedsięwzięć na rzecz młodych mieszkańców naszego regionu.

Uczestnictwo w Prezentacjach EDUKACJA 2002 stwarza okazję do przedstawienia swojej oferty i nawiązania bezpośrednich kontaktów z młodzieżą – przyszłymi studentami.

ALICJA SYGUŁA – Koordynator Projektu

W prezentacji wzięło udział 53 wystawców, głównie z województwa katowickiego. Przy stoisku z numerem 5 przez trzy dni Panie z Działu Nauczania i Spraw Studenckich niezmordowanie udzielały

informacji (a wachlarz pytań był szeroki: od oferty kształcenia po sprawy socjalno-bytowe), obdarowywały barwnymi mini-informatorami, mimo zmęczenia z uśmiechem zachęcały do wyboru studiów w naszej Uczelni. Pracy miały niemało, bo zainteresowanie młodzieży było ogromne. Panie rozdały

ponad 10.000 ulotek. Zadbaly o wystrój stoiska, m.in. ozdabiając je plakatami z ofertami poszczególnych Wydziałów.

Niestety, zabrakło tych elementów sali konferencyjnej WSP, gdzie Wydział Pedagogiczny był organizatorem – w dniach 26–27 lutego – II Częstochowskich Targów Pracy i Edukacji. Pomysłodawcy prezentacji, Edyta Kowalik i Dariusz Rajczyk, studenci Wydziału Pedagogicznego, którzy byli inspiratorami tej cennej inicjatywy, nadto zawierzyli swoim możliwościom i ambicjom podolaniu zadania bez współpracy Samorządu Studenckiego. Gdy w ubiegłym roku zainicjowana przez Nich impreza odbyła się pod „czujnym okiem” Przewodniczącej URSS Agnieszki Kozłowskiej, wszystko było na medal. Na złoty medal. W tym roku, gdyby rozdawano medale, stoisko organizatorów nie zdobyłoby chyba brązu. Znamy także od kulis zastrzeżenia co do ich taktyki organizacyjnej ze strony Władz. Ano cóż, i Małysz miewał słabsze skoki, ale potrafił pokazać, na co go stać. Na błędach się uczymy. Wierzmy, że inicjatorzy prezentacji wyciągną wnioski z tegorocznych doświadczeń i na przyszłorocznych targach znów zaprezentujemy się godnie.

Oddajmy teraz głos organizatorce Edycie Kowalik. Oto Jej relacja:

„Celem Targów była prezentacja szkół wyższych i potencjalnych pracodawców. Wszystkich wystawców było 24. Szkoły wyższe, które prezentowały się to: Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie, Akademia Górniczo-Hutnicza z Krakowa, Politechnika Łódzka, Wyższa Szkoła Bankowa z Chorzowa, Centrum Języków Europejskich – Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych, Policealna Szkoła Administracji Publicznej w Częstochowie, Szkoła Zarządzania i Biznesu, Wyższa Szkoła Lingwistyczna, Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych z Łodzi, Techniczne Zakłady Naukowe, Policealna Szkoła Rachunkowości, Policealne Studium Controlingu, PKO BP S.A., Biuro Au Pair Cz-wa; Biuro Konsultingowe „Sphinx”, AVON Cosmetics, Microserwis – Biuro Au Pair, Camp America, Polskie Koleje Państwowe – Biuro Pośrednictwa Pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, Centrum Informacji Zawodowej w Częstochowie, ZSP Akcja „Powitanie”, Źródłko, Perspektywy – wystawca i Patron Medialny; Cogito – wystawca i Patron Medialny; Gazeta Wyborcza w Częstochowie – Patron Medialny; Radio Fon – Patron Medialny.

Goście zaproszeni to: Rektor prof. dr hab. Ryszard Szwed, Prodziekan ds. Nauki dr hab. Romuald Derbis, Dyrektor Administracyjny mgr Aleksander Gogulski,

Z-ca Prezydenta Miasta Częstochowy mgr inż. Jerzy Kocyga, Specjalista z wydziału strategii i rozwoju miasta mgr inż. Maciej Piwowarczyk.

W pierwszym dniu targów odbyły się wykłady z zakresu rynku pracy, atrakcyjne zawody na rynku pracy, osoba niepełnosprawna na rynku pracy, metody poszukiwania pracy.

W drugim dniu targów odbyły się warsztaty: Jak pisać C.V., list motywacyjny, podanie. Jak profesjonalnie zaprezentować się na pierwszej rozmowie kwalifikacyjnej. Jak aktywnie poszukiwać pracy.

Targi miały pomóc młodym ludziom w znalezieniu się na obecnym rynku pracy, a także wybraniu odpowiedniej uczelni i kierunku studiów. Miało to pomóc przyszłym studentom w dopasowaniu się do realnego rynku pracy”.

Dodajmy od Redakcji: W uroczystości otwarcia wzięli udział także Prorektor ds. Nauki prof. dr hab. Janusz Berdowski. Prorektor ds. Nauczania i Wychowania dr Grażyna Pietruszewska-Kobiela była w tym dniu na targach w katowickim „Spodku”, ale na pewno zmieniłaby termin wyjazdu i uczestniczyłaby w tej uroczystości otwarcia targów w sali konferencyjnej WSP, gdyby została zaproszona przez organizatorów. Goście z Urzędu Miasta czekali na rozpoczęcie uroczystości ponad pół godziny. Prawdopodobnie, podobnie jak Redakcja równie cierpliwie oczekująca na otwarcie Targów, mieli nieaktualną informację o godzinie rozpoczęcia imprezy. Na stołach kilku wystawców pracowały komputery, przyciągały prezentowanymi obrazami, nie związanymi niekiedy z wystawcą. Szkoda, że organizatorzy nie wykorzystali filmu o WSP, nagrany rok temu właśnie w celach promocyjnych.

Targi otworzył Prodziekan Wydziału Pedagogicznego ds. Nauki dr hab. Romuald Derbis.

Dziwi nas, że stoisko „Perspektyw”, „wystawcy i patrona medialnego” wedle relacji organizatorki, w dniu otwarcia Targów świeciło pustką. Może to nowy obyczaj, by organizatorzy i patroni medialni nie przyćmiewali gości?

W *Życiu Częstochowy* z 14 marca ukazała się notka zapowiadająca udział Wydawnictwa WSP w Targach Książki Naukowej we Wrocławiu w dniach 20–23 marca. Redaktor Stanisław Podobiński planuje zaprezentować około 200 tytułów z różnych dziedzin.

SPOTKANIA PRZY PĄCZKACH

Wprowadźmy staropolski obyczaj biesiadowania – objeżdżając kolejno okoliczne dwory – od „tłustego czwartku” do „środy popielcowej” – nie przetrwał, ale zachowała się tradycja miłych spotkań przy pączkach i faworkach. Tego roku, w czwartek 7 lutego, kiedy to kalendarzowo wypadł „tłusty czwartek”, JM Rektor dał sposobność spędzenia sympatycznych chwil nowo mianowanym profesorom.

W swoim gabinecie wręczył nominacje na stanowiska profesorów nadzwyczajnych od dnia 1 lutego dr hab. Elżbiecie Hurnik, ad. II° Gabrieli Szendzielorz-Jungiewicz, ad. II° Andrzejowi Desperakowi, dr hab. Zdzisławowi Stępniewi.

* * *

Zgodnie z obyczajem lat ubiegłych i w tym roku kalendarzowym odbyło się spotkanie seniorów

z okazji Dnia Seniora w czwartek, 21 lutego w galerii „Japko”. Spotkanie odbyło się tradycyjnie przy pączku, ciasteczkach, kawie i herbacie, chociaż nie był to „tłusty czwartek”. 27 związkowych emerytów spotkało się z JM Rektorem prof. dr hab. Ryszardem Szwedem, Prezes RZ ZNP dr Haliną Frej, Wiceprezesem RZ ZNP ad. Tadeuszem Lachem, koleżankami i kolegami z dawnych lat. Nie wszyscy skorzystali z zaproszenia. Może nie brakło chęci, ale sił. Podczas spotkania związkowi emeryci otrzymali skrom-

ny upominek w postaci bonu towarowego do supermarketu „Billa”. Niestety, spotkanie miało też smutny akcent. Minutą ciszy uczczono pamięć prof. dr hab. Wandy Rachalskiej, która dwa dni wcześniej odeszła na wieczny spoczynek.

INDEKS DLA SKRZATA

W Domu Studenckim nr 6, popularnie zwanym „Skrzatem”, studenci zadomowili się na dobre. Nie chodzi tylko o kwestie mieszkaniowe, ale także o to, by w akademiku studenci mieli możliwość realizowania swoich inicjatyw. Od dawna w akademiku brakowało miejsca spotkań, gdzie mogłoby rozwijać się życie studenckie, studenci prezentowaliby swoje osiągnięcia w różnych dziedzinach, mogliby się spotkać w miłej atmosferze i otoczeniu. Jak pamiętamy, już wiele razy w „Skrzacie” próbowano zrealizować te cele i otwierano klub, który znajduje się na parterze akademika. Dotychczasowi prowadzący klub jednak szybko rezygnowali. Myślę, że obecnie jest szansa, aby w pełni zrealizować zamierzenia studentów, ponieważ w Domu Studenckim powstał Klub Studencki „Indeks”, prowadzony wyłącznie przez studentów i dla studentów czyli przez Samorząd Studencki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie i Stowarzyszenie dla Samorządu Studenckiego. 19 lutego o godz. 16.00 odbyło się uroczyste otwarcie Klubu, w którym uczestniczyły Władze Uczelni. Z radością powitaliśmy w klubie JM Rektora WSP w Częstochowie prof. dra hab. Ryszarda Szwedę, Prorektora ds. Nauki prof. dra hab. Janusza Berdowskiego, Prorektora ds. Nauczania i Wychowania dr Grażynę Pietruszewską-Kobięłę, Dyrektora Administracyjnego mgr Aleksandra Gogulskiego, Panią Kierownik Działu Nauczania mgr Elżbietę Merczyńską, oraz Kierownika Domu Studenckiego Panią Marię Stanisławską i wielu wspianiałych gości. JM Rektor w inauguracyjnym toaście i przemówieniu wyraził wszystkie nadzieje związane z Klubem i szczerze życzenia dla studentów prowadzących Klub.

Mimo niewielkiej powierzchni lokalu, podczas uroczystego otwarcia zaproszeni goście mieli również okazję podziwiać wernisaz prac plastycznych

przygotowany przez studentów Wydziału Wychowania Artystycznego: Agnieszkę Gawicką, Grzegorza Chorążek, Barbarę Czapor, Barbarę Chorążek oraz Annę Dziubecką. Ponadto prowadzący Klub (Aldona Parka i Sylwester Kowalczyk, studenci V roku kierunku Pedagogika z wychowaniem fizycznym – na zdjęciu obok) przygotowali degustację potraw. Specjalność klubu – wspianiały kurczak z różną! Miła atmosfera sprzyjała wielu ciekawym dyskusjom, a studenci kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej i kierunku Pedagogika z wychowaniem fizycznym zadbali również o oprawę muzyczną.

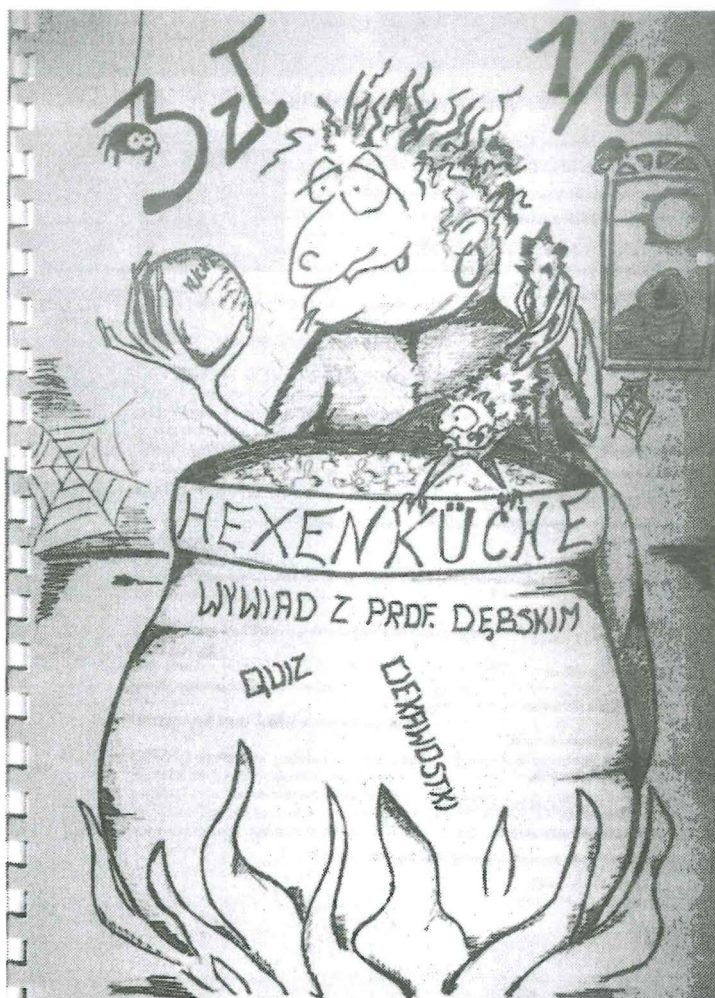
Klub jest miejscem spotkań dla studentów. Można tu dobrze zjeść, a także zażywać duchowej stawy w postaci wystaw prac plastycznych, kameralnych koncertów, maratonów filmowych. Mamy nadzieję, że klub będzie rozwijał się prężnie dzięki inicjatywom studenckim i wsparciu Władz Uczelni. Zapraszamy serdecznie do Klubu, który jest czynny codziennie od godz. 13.00– 24.00.

*Zdjęcia ze zbiorów A. Kozłowskiej
Agnieszka Kozłowska*

POWRÓT CZAROWNIC

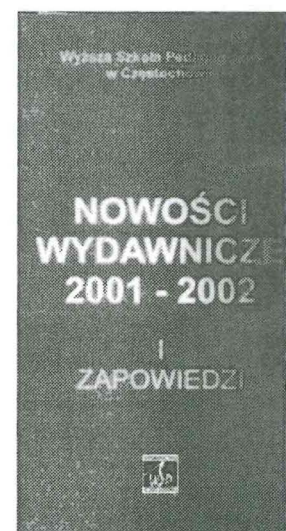
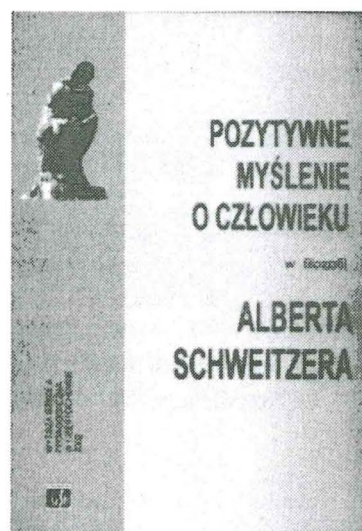
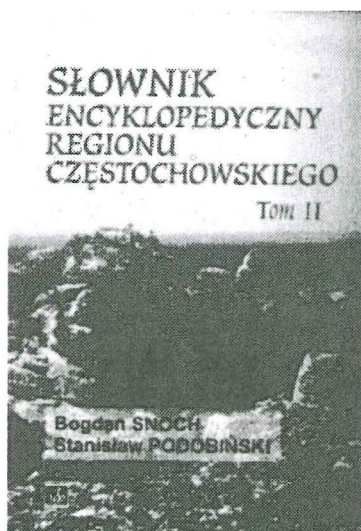
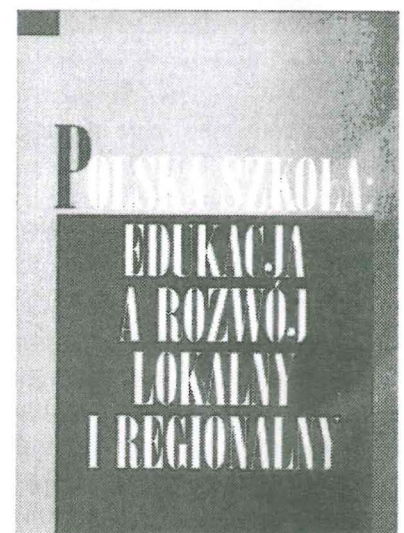
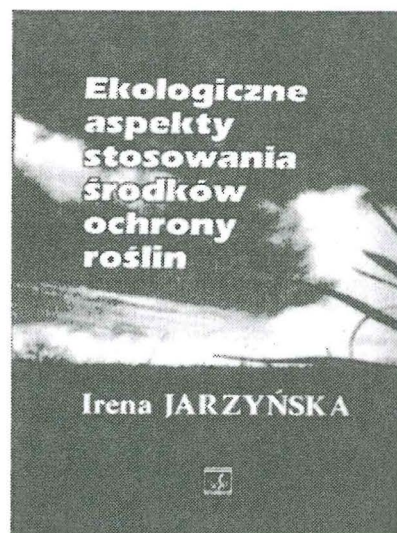
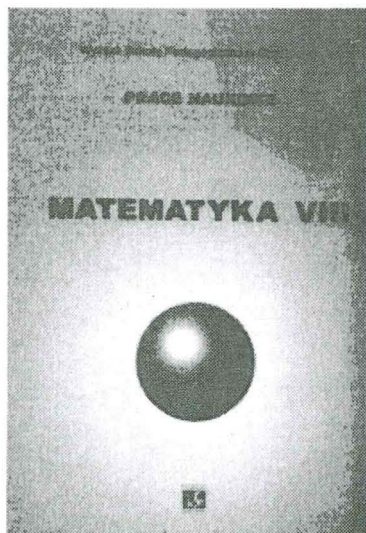
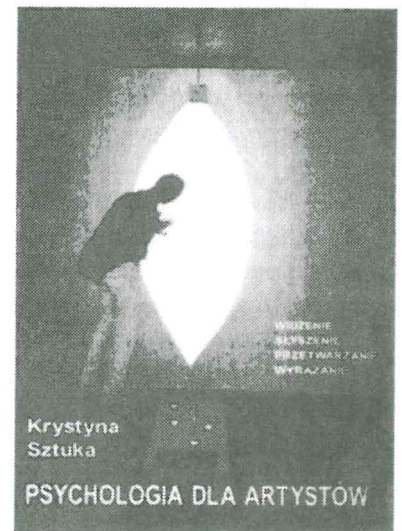
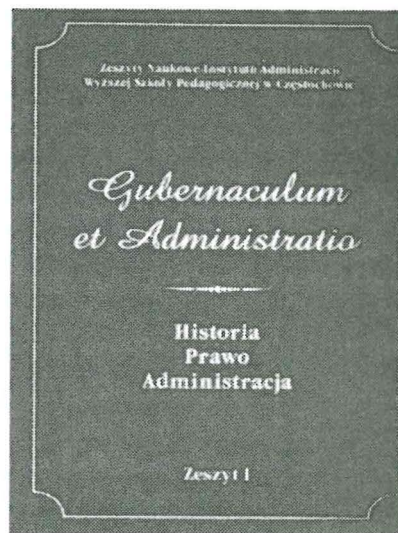
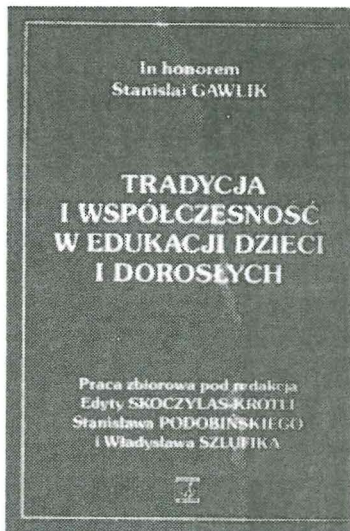
Dobrze znamy trud redagowania pisma i pewnie dlatego ze zrozumieniem podchodzimy do faktu pojawiania się i znikania gazetek studenckich. Tak to bywa, że wraz z odejściem pomysłodawcy i głównego realizatora (a czasem wcześniej – gdy jego entuzjazm się wypali) pismo kończy swój żywot. Przed paroma laty z zadowoleniem odnotowywaliśmy pojawienie się gazetki *Hexenküche* (*Kuchnia czarownic*), redagowanej przez studentki *Filologii germańskiej* – Justynę Domagalską i Anetę Kowacką. Z zadowoleniem – bo cieszy nas każda inicjatywa podejmowana przez studentów ponad ramy obowiązkowych zadań, a także dlatego, że pismo autentycznie nam się podobało ze względu na jego formułę. W owym czasie druk pisma, dzięki zabiegom lektorki Karin Umlauff, skierowanej przez DAAD do pracy w Instytucie Filologii Obcych, dofinansowany był przez tę instytucję. Redaktorki ukończyły studia licencjackie w naszej Uczelni. Ich inicjatywy nikt nie podjął. Teraz jedna z nich, Justyna Domagalska (już Pani Magister) wróciła do macierzystej Uczelni jako pracownik zatrudniony na podstawie umowy o dzieło. Zamieszła „w garnku”, i dzięki Niej znów w „kuchni czarownic” powstał pyszny bigos. Rozmaitość tematów i proponowanych form oceniamy niezwykle pozytywnie. Na trzydziestu stronach odnajdziemy teksty głównie w języku niemieckim. „Po koleżeńsku” (koleżeństwo redakcyjne, oczywiście) zaprezentujemy spis treści, a ten da pogląd na strukturę i tematykę pisma i zachęci do wydania 3 zł na zakupienie numeru. Niestety, DAAD obecnie nie dofinansowuje kosztów wydania pisma. Dziekan Wydziału Filologiczno-Historycznego prof. dr hab. Tadeusz Srogosz wyraził zgodę na dofinansowanie inicjatywy studenckiej ze środków IFO, ale niestety, koszty wydawania są wyższe i pismo musi na siebie zapracować. Co zatem znajdziemy w numerze? – Wywiad z profesorem Dębskim, Mein erster Monat als Germanistikstudentin, Sprawozdanie III roku o „Treningu komunikacyjnym”, Umfragen – Studenten über Studenten, „Aus dem Leben der Studenten” – Umfrage, Die Chronik der deutschen Geschichte, Literatur – Quiz, Literatura niemiecka i jej twórcy, To cię zainteresuje, Die besten Anekdoden, Big Brother – Der kalkulierte TV – Irrsinn, Gewissenbisse – tłumaczenie, Telenowela narodowa – Pan Tadeusz II, Landeskunde, Das neue Semester kommt, „Schlesische Begegnungen”.

Gratulujemy wszystkim studentom zaangażowanym w redakcję pierwszego w roku 2002 numeru, a mgr Justynie Domagalskiej dziękujemy, że rozpałała znowu ogień pod kuchnią czarownic.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

„NASI” W TV

Ostatnio rzadko mamy sposobność śledzić programy lokalne w TV. W godzinach emisji programu częstochowskiej Redakcji TV pt. „Z krukiem w herbie” (która – co oczywiste – daje nam najczęściej okazję do ekranowych spotkań z postaciami z naszego środowiska) zazwyczaj jesteśmy jeszcze w pracy. A jednak w ostatnich dniach udało nam się zobaczyć na ekranie znajome twarze – i to „rodem” z tego samego Instytutu – z Instytutu Filozoficzno-Historycznego. Aczkolwiek bohaterów niniejszej relacji niezwykle dzieli usytuowanie w hierarchii akademickiej i obszar dokonań, tym niemniej cieszymy się, że telewidzowie mogli się o Nich dowiedzieć. A może to jeszcze lepiej, że taka jest rozpiętość dokonań? Można dzięki niej mówić o społeczności Instytutu Filozoficzno-Historycznego, zapożyczając porzekadło: „I do tańca, i do różańca”.

Prof. dr hab. Jan Walczak wziął udział w filmie dokumentalnym „Jorg – szkic do portretu”, zrealizowanym przez Telewizję Katowice i emitowanym 27 I 2002 r. oraz 21 II 2002 r. Film dotyczył losów, działań i postaw Jerzego Ziętka, a chyba nie ma w Polsce drugiej osoby, która by tak wnikliwie je знаła jak prof. J. Walczak. Wiele lat pracował nad książką *Generał Ziętek. Wojewoda Katowicki. Biografia Ślązaka 1901–1985*, („Śląsk” sp. z o.o., Katowice 1996). Była to praca, która wieńcząc poprzedni dorobek Profesora, stała się znaczącym przyczynkiem w bibliografii do wniosku o nadanie tytułu naukowego profesora, który Prezydent RP nadał Mu w 1997 roku. Wielokrotnie znawca tematu prezentował go w mediach. Pani Grażyna Halkiewicz, sekretarka Instytutu skrzętnie odnotowująca dorobek pracowników (oby wszystkie Panie z sekretariatów czyniły podobnie!) przekazała nam notkę o publikacjach prasowych, programach radiowych i telewizyjnych prof. J. Walczaka. Poza wymienionym już filmem w dokonaniach odnotowano:

Dekalog Generała [J. Ziętka], „Raport” z VIII 2001,
Ziętek w fabryce manny [rozmowa z red. Krzykiem], „Gazeta Wyborcza” z 8 VI 2001,
Audycja radiowa (wykład) – „Jerzy Ziętek”, 17 XII 2001 Radio Katowice.

Obszerna (bo licząca 536 stron i ilustracje) biografia wojewody katowickiego, opracowana przez prof. dra hab. Jana Walczaka, zostanie niebawem wznowiona przez Wydawnictwo „Śląsk”.

Bohaterką jędnego z wywiadów była studentka kierunku Historia, Agata Ślazyk. Czytelnicy mogli dowiedzieć się o jej sukcesach na studenckich festiwalach. Jej domeną była, i jest, poezja śpiewana. W roku ubiegłym opuściła Uczelnię z dyplomem, ale nie tracimy jej z oczu. 27 lutego była gościem programu TV3 „Telewizyjna 1”, a 11 marca, programu 1 „Rower Błazeja”. Towarzyszył jej Tomasz Kmiecik, założyciel „Sceny Błazen”, w której działalność bardzo włączyła się nasza Agata. Zapytana o kolejne sukcesy festiwalowe wyznała red. Joannie Karkoszce, że zdobywanie laurów na scenach przestało ją interesować, co nie znaczy, że zrezygnowała z poszukiwań wyrażenia siebie śpiewaniem. Agata bardzo zmieniła image. Z krótkowłosej dziewczyny, ubranej najczęściej w spodnie, przeistoczyła się w nader subtelną długowłosą, intrygującą już wyglądem młodą kobietę. Szkoda jednak, by zmieniała styl śpiewania, bo jest w tym prawdziwie dobra. „Scena Błazen” na dobre zaistniała w częstochowskiej kulturze. Tomasz Kmiecik jako gość „Telewizyjnej 1” powiedział o swej scenie: „Kabaret poetycki jest pewnym grzebaniem w hierarchii wartości”. Jakże smutno, że w życiu świat wartości przemienia się czasem w kabaret.

Zasłużony

Posagową ma postać, jak by go odlali,
Tylko plecy ma wolne, od medali.

Zbigniew Grządzielski

CZYŻBY BIEDA PRZYCISNEŁA?

Nieoczekiwanie Redakcja zdobyła recenzenta w osobie częstochowskiego antykwariusza. Jakim sposobem? Ano, ktoś pod koniec lutego sprzedał w antykwariacie dwa numery (4/99 i 7/99) „Res Academicae”. Materialnie nie wzbogacił się wiele, bo właściciel antykwariatu wycenił pismo znacznie poniżej ceny wynikającej z kosztów druku. Antykwariusz, nasz nowy czytelnik nie przewidziany rozdzielnikiem, zadzwonił do Redakcji, poinformował o nabytku i podzielił się wieloma uwagami. Na podstawie dwóch numerów przeprowadził „wnikliwą ocenę” profilu pisma, proponował gamę nowych tematów, sugerował zmiany, nawet numerowanie egzemplarzy, by były „cenniejsze dla bibliofilów”. Takich ambicji Redakcja nie ma. Pismo ma spełniać określone zadania, dla których to realizacji biuletyn – decyzją Rektora – rozpowszechniany jest bezpłatnie. Nie przyszłoby nam do głowy, że ktoś może ratować swoją kasę „przed pierwszym” uczelnianym pismem. Jeżeli przypadek handlowania biuletynem powtórzy się, będziemy wnioskować o odstąpienie od bezpłatnej dystrybucji. Wtedy owa symboliczna złotówka wróci do uczelnianej kasy, a nie do kieszeni zaradnego czytelnika.

Swoją drogą ciekawe, czy znajdzie się nabywca na uczelniane archiwalia.

cała jesteś spokojem
może nawet kpina
gdy
z miną clowna
gasisz
Nikodema porą
tłące się łuczywa

jedynie niewidzialna
jedynie nieprzekupna
boleśnie sprawiedliwa

powiedz mi
siostró śmierci
dlaczego nosisz uśmiech przepojony
drwiną

istnienie ciężkie jak ołów
złóćcie w prostej trumnie
i dokładnie zabijcie gwoździami
grób wykopcie wśród łąki
nie kochałem zgielku

przy moim ziemnym dole
nie stawiajcie aniołów
ani Marii z Magdali
nie chcę smukłych pomników
ni głazów z granitu
tablic wykutych w brązie
z opisem rozpaczy

zostawcie imię wiosny
bukiet polnych kwiatów
tę wiosnę i te kwiaty
najbardziej kochałem

Zbigniew Jakubowski

DOKUMENTY

Zgodnie z przyjętą formułą odnotowujemy ważne zarządzenia i komunikaty. Niektóre – o wąskim zasięgu zainteresowanych – tylko sygnalnie, pewne, dodatkowo – w pełnym brzmieniu.

Zarządzenie R0210/9/2002 Rektora WSP z dnia 11.02.2002 r. w sprawie finansowania wykładów gości zaproszonych.

Zarządzenie R0210/10/2002 Rektora WSP z dnia 21.02.2002 r. w sprawie wykazu stanowisk, z którymi może się wiązać dostęp do informacji niejawnych.

Zarządzenie R0210/11/2002 Rektora WSP z dnia 01.03.2002 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli akademickich za godziny realizowane na Podyplomowych Studiach Terapii Patologii Zachowań.

Zarządzenie R0210/12/2002 Rektora WSP z dnia 01.03.2002 r. w sprawie odpłatności za zajęcia dydaktyczne na Podyplomowych Studiach Terapii Patologii Zachowań.

Zarządzenie R0210/13/2002 Rektora WSP z dnia 01.03.2002 r. w sprawie odpłatności za zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Nauczanie i wychowanie integracyjne z terapią pedagogiczną” – I cykl studiów płatnych przez słuchaczy.

Zarządzenie R0210/14/2002 Rektora WSP z dnia 01.03.2002 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli akademickich za godziny realizowane na studiach podyplomowych „Nauczanie i wychowanie integracyjne z terapią pedagogiczną”.

**Zarządzenie wewnętrzne R-0210/9/2002
Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie z dnia 11 lutego 2002 r.
w sprawie zasad finansowania wykładów gości zaproszonych**

Na podstawie art.49 ust.2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późn. zm.) zarządzam co następuje:

§ 1

Stawki wynagrodzenia za godzinę wykładu gościa zaproszonego z innego ośrodka odpowiadają maksymalnym stawkom wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe określonym Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26.09.2001 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników uczelni państwowych (Dz. U. Nr 107 poz. 1182), zwanym dalej rozporządzeniem.

§ 2

Zgodnie z § 7 w zw. z załącznikiem Nr 1 rozporządzenia za godzinę wykładu goście zaproszeni otrzymują:

z tytułem profesora	95 zł
ze stopniem doktora habilitowanego lub na stanowisku docenta	81 zł
ze stopniem doktora lub na stanowisku starszego wykładowcy	61 zł
pozostali	52 zł

§ 3

Zobowiązuję Kierownika Działu Nauki do aktualizacji stawek dla gości zaproszonych w przypadku zmiany stawek wynagrodzenia dla nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczne w ramach godzin ponadwymiarowych.

§ 4

Umowa o dzieło może dotyczyć finansowania max. 4 godzin wykładu danego gościa z wyłączeniem przydatków wizyt z cyklem wykładów, które indywidualnie rozpatrywać będzie Prorektor ds. Nauki.

§ 5

Umowę o dzieło zawiera ze strony Uczelni Dziekan Wydziału i Kwestor, a finansowana jest ze środków Wydziału.

§ 6

Powyższe zasady nie dotyczą gości zagranicznych, zaproszonych do Uczelni celem wygłoszenia wykładu, których pobyt w Polsce finansowany jest przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną (w formie diet lub kieszonkowego) oraz gości prowadzących zajęcia dydaktyczne w ramach programów europejskiej współpracy (np. Socrates).

§ 7

Traci moc zarządzenie wewnętrzne R-0210/9/2001 Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie w sprawie zasad finansowania wykładów gości zaproszonych z dnia 4 lipca 2001 r.

§ 8

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

ANEKS

z dnia 30.01.2002 do Zarządzenia wewnętrznego R 0210/12/2000 Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie z dnia 02.03.2000 r. w sprawie struktury organizacyjnej WSP w Częstochowie

W strukturze organizacyjnej WSP w Częstochowie określonej w załączniku nr 1 do ww. Zarządzenia wprowadzam następującą zmianę, zatwierdzoną przez Senat Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie na posiedzeniu w dniu 30.01.2002 r.

§ 1

Tworzę Wydziałową Pracownię Multimedialną na Wydziale Pedagogicznym WSP.

§ 2

Aneks wchodzi w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od 11.02.2002 r.

Komunikat Dyrektora Administracyjnego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie nr RA-0212/1/2002 z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie zmian w użytkowaniu pomieszczeń

Działając na podstawie § 76 Statutu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie:

1. Przenoszę siedzibę Sekcji Inwentaryzacji z pokoju nr 10 w budynku przy ul. Armii Krajowej 36a do nowoutworzonego – z pokoju nr 39a oraz ½ pomieszczenia nr 40 – pokoju w budynku przy ul. Waszyngtona 4/8.
2. Przeznaczam:
  - a. w budynku przy ul. Armii Krajowej 36a:
    - i. Pokój nr 10 na siedzibę Kierownika obiektu
    - ii. Pomieszczenie nr 12 na magazyn podręczny Kierownika obiektu.

- b. w budynku przy ul. Waszyngtona 4/8:
- i. pomieszczenie nr 53 dla porządkowych pomieszczeń dydaktycznych,
  - ii. ½ pomieszczenia nr 40 na lokalizację wężów Internetu oraz realizację innych potrzeb związanych z informatyzacją Uczelni,
  - iii. pomieszczenie nr 41 na lokalizację i obsługę nowej centrali telefonicznej.
3. Upoważniam Kierownika obiektu ul. Waszyngtona 4/8 do podjęcia decyzji w sprawie przeniesienia siedziby rzemieślnika-konserwatora z pokoju nr 39a do innego pomieszczenia.

Między lizusami

Dobrze się czują w klimacie kadzidła,
Nawzajem wchodzą sobie od tyłu bez mydła.

Pyszalek

Choć mniemał, że zawsze miał rację,
To pierwszy otrzymał „nominację”.

Dwulicowiec

Choć tego i owego pod kolana łapał,
I tak niewiele się „dochrapał”.

Podsądny

Choć wziął wiele, nic nie stracił,
Czyżby przekręt się opłacił?

Niezbadane są wyroki...

To jest doprawdy dziwna niepojętość,
Stracił złodziej wolność, ale nie majątność.

Oblawa

Rekin znowu uszedł cało,
Za to płotkom się dostało.

Ignorant

Syty naiwnie się dziwi,
Czym się bezrobotny żywi.

Monitorowany

Najmniej zwykle tego ceni,
Kto „wyciąga” mu z kieszeni.

Marzenia

Syty o niebie,
Głodny o chlebie.

Idzie nowe

Bezkarni jedni się bogacą,
A rachunki biedni płacą.

Ubodzy chorzy

Gdy im grosza braknie na leki,
Wnet po prośbie wstąpią do apteki.

Inicjator

Ustawiony znakomicie,
Kolejną ideę wciela w życie.

Zbigniew Grzędzielski

*Czekamy na wypowiedzi, sugestie, materiały.
Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiustacji tekstów.
Czytelniku, opinii autorów nie należy identyfikować ze stanowiskiem Kierownictwa
Wyższej Szkoły Pedagogicznej ani poglądami Redakcji.*

Pismo *Res Academicae* wydaje Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie za zgodą JM Rektora
Zespół Redakcyjny: Anna Pietrzyk, Janina Jędrzejewska
Skład i łamanie komputerowe: Janina Jędrzejewska
Korekta: Krystyna Błęszyńska
Opracowanie graficzne i projekt okładki: Andrzej Kulej; Grafika na okładce: Klaudia Kujawska
Druk: Zakład Poligraficzno-Introligatorski INTROPRINT w Częstochowie

Nakład: 350 egz. bezpłatnych

ISSN 1428 – 3107

Adres Redakcji:
ul. Waszyngtona 4/8, 42-200 Częstochowa
tel. (0-42) 3784-133
e-mail: a.pietrzyk@wsp.czyst.pl

ALPEJSKA PRZYGODA

fot. A. Maruszczuk

